

HVORFOR BOIKOTTE ISRAELs UNIVERSITETER OG KULTURINSTITUSJONER?

Boikotten gjelder ikke personer,
men forsknings- og kultursamarbeid med
israelske universiteter, forskningsinstitusjoner, kunst- og kulturinstitusjoner.
Den rammer bare enkeltpersoner når de opptrer som representanter for slike institusjoner.
Boikotten gjelder også idrett.

Copyright: AKULBI, 2018.

Redaktører: Berit Aaker og Kirsti Aarseth.

Redaksjonen ble avsluttet i mars 2018. Oppdatering vil skje løpende.

AKULBI, Samordningskomiteen for akademisk og kulturell boikott av Israel, ble opprettet i 2011.
Komiteen er et utvalg i Palestinakomiteen i Norge.

Introduksjon

Del 1: Hva går akademisk og kulturell boikott egentlig ut på? Er boikott og dialog en motsetning? Hvilke krav stiller det palestinske samfunnet og den internasjonale BDS-bevegelsen til Israel? Oppfordringen fra det palestinske sivilsamfunnet fra 2004 og 2005 ble fulgt opp i et felles opprop fra norske akademikere, kunstnere og idrettsfolk i 2010.

Del 2: Hvorfor akkurat Israel? Israel er ikke den eneste staten som begår menneskerettighetsbrudd, men landets sionistiske ideologi betyr apartheid og fordrivelse av palestinerne. Verdens stater lar være å sanksjonere Israels mange brudd på folkeretten og menneskerettighetene, og år med forhandlinger har ikke gitt en rettferdig løsning for palestinerne. Boikott er en ikke-voldelig metode for å legge press på Israel.

Del 3: Hvorfor akademisk boikott? Israels akademiske elite har spilt en avgjørende rolle i å utvikle skiftende regjeringers politikk og rettferdiggjøre den. Universitetene er nært tilknyttet militærindustrien. De protesterer heller ikke på hindringene palestinske universiteter utsettes for. Framstående, internasjonale akademikere, akademiske foreninger og universiteter har protestert på behandlingen av palestinsk akademisk.

Del 4: Hvorfor kulturell boikott? Kultur er ikke politisk nøytralt. Hvordan brukes kultur som et instrument for å normalisere en okkupasjon som har vart i over 50 år? Hvilke grep tas for å skjule palestinerne identitet og historie? Hvorfor velger stadig flere artister og kunstnere ikke å opptre i Israel, til tross for hets og anklager om antisemittisme?

Del 5: Hvordan stiller Norge seg til akademisk og kulturell boikott av staten Israel? Til tross for at Oslo-avtalen fra 1993 i stor grad har gjort situasjonen for palestinerne verre, fortsetter norske regjeringer å støtte opp under en fredsprosess som har brutt sammen og den går eksplisitt mot boikott. Det norske oljefondet er det europeiske pensjonsfondet som investerer mest i ulovlige bosettinger på Vestbredden, 5.2 milliarder euro av totalt 7.5 milliarder euro. Regjeringa oppmuntrer til samarbeid om forskning og utvikling, selv om det er dokumentert at Norge har forskningssamarbeid med israelske firma og myndigheter som er involvert i okkupasjonen. Hvorfor gir Norge Israel immunitet når det gjelder folkerettsbrudd? Og på hvilken måte protesterer og reagerer den norske solidaritetsbevegelsen?

Del 6: Hvordan angriper Israel BDS-bevegelsen? Gjennom lovverk som begrenser ytringsfrihet og innreise, både til Israel og Palestina, og gjennom samarbeid med regjeringer internasjonalt, stemples kritikk av Israel og boikott som antisemittisme og kriminell. Departementet for strategiske saker fikk i 2016 over tre ganger så store bevilgninger som utenriksdepartementet, penger som blant annet brukes til internasjonale advokatfirma som saksøker BDS-aktivister. Organisasjoner og politiske partier i flere land slår ring om ytrings- og organisasjonsfriheten, når det gjelder retten til å kritisere Israels okkupasjonspolitikk.

Del 7: Argumenter mot boikott – og svar på ofte stilte spørsmål.

Del 8: Kapitlet gir oversikt over bakgrunns litteratur, kilder på nett, eksempler på brev til artister og organisasjoner om boikott, oversiktskart og fakta på bakken om Israel og Palestina.

Innhold

Introduksjon	2
Del 1 Hva innebærer akademisk og kulturell boikott av staten Israel?	4
Fra oppropet: Om dialog og hva boikotten går ut på.....	4
BDS-bevegelsen	5
Palestinske kirkeledere ber om støtte	6
Del 2 Hvorfor boikotte akkurat Israel ?.....	6
Israel – en sionistisk stat bygd på fordrivelse.....	7
Israels okkupasjon og ekspansjon	7
FN: Israel håndhever apartheid	8
Israels lov om «Jødisk nasjonalstat» gir jøder eksklusive særretter	10
Del 3 Hvorfor akademisk boikott?	10
Hvordan bruker Israels universiteter sin egen akademiske frihet?.....	10
Hvilken frihet har de palestinske universitetene?.....	12
Akademisk boikott internasjonalt.....	15
Del 4 Hvorfor kulturell boikott?.....	16
Merkevarebygging: «Brand Israel».....	17
Israel plyndrer og annekterer palestinsk kultur og historie	18
Israel legitimerer okkupasjon med kultur og stenger palestinske institusjoner	19
Rosavasking bidrar til Israels merkevarebygging	19
Kulturell boikott internasjonalt.....	20
Del 5 Norge og Israel: Akademisk og kulturelt samarbeid eller boikott?	21
Forskningssamarbeid og boikott.....	21
Petroleumsforskning.....	23
Byplanlegging	24
Kulturelt samarbeid og boikott.....	24
Ikke dans med okkupantstaten.....	25
Bryt samarbeidet med Habima! – et lærestykke i kulturell boikott.....	25
Idrettsboikott	27
Del 6 Israels angrep på BDS-bevegelsen	28
Israels boikottlov rammer ytrings- og organisasjonsfriheten	29
Del 7 Argumenter mot boikott – og svar.....	30
Del 8 Kilder og ressurser.....	33
Bakgrunns litteratur	33
Kilder på nett	33
Brev til artister og organisasjoner - eksempler.....	34
Oversiktskart	38
Fakta på bakken.....	39

Del 1 Hva innebærer akademisk og kulturell boikott av staten Israel?

I 2004 lanserte 50 palestinske organisasjoner et opprop om å boikotte israelske akademiske og kulturelle institusjoner¹. *The Palestinian Campaign for the Academic and Cultural Boycott of Israel* (PACBI) ble da stiftet.

Vi, palestinske akademikere og intellektuelle, oppfordrer våre kolleger i det internasjonale samfunnet til å boikotte alle israelske akademiske og kulturelle institusjoner fullstendig og konsekvent, som et bidrag til kampen for å gjøre slutt på Israels okkupasjon, kolonisering og apartheidstyre.

Utdrag fra de palestinske organisasjonenes oppfordring til boikott (2004)

Denne palestinske kampanjen har etter hvert fått bred internasjonal oppslutning. I 2009 startet USACBI, den amerikanske kampanjen, og israelske Boycott from Within. BRICUP, den britiske kampanjen, gikk fra å støtte palestinske universiteter til å ta standpunkt for boikott. Året etter kom kampanjer i Norge, India og Sør-Afrika. Kort tid etter kom Sverige, Canada, Irland, Frankrike, Italia og Spania. Kjente akademikere, forfattere og kunstnere fulgte opp.

I Norge ble oppfordringen om akademisk og kulturell boikott av staten Israels universiteter, forskningsinstitusjoner og kunst- og kulturinstitusjoner reist i et felles opprop fra akademikere, kunstnere og idrettsfolk i 2010. AKULBI – Samordningskomiteen for akademisk og kulturell boikott av staten Israel – ble etablert for å følge opp dette oppropet. En viktig del av begrunnelsen var at israelske universiteter, forskningsmiljøer og kulturelle institusjoner spiller en nøkkelrolle i okkupasjonsstaten, og at utstrakt samarbeid mellom staten Israel og Vesten på disse feltene har bidratt til å legitimere undertrykkelsespolitikken. Dermed framstår okkupasjonen som en normal tilstand.

Oppropet er tilgjengelig på <https://www.ipetitions.com/petition/akulbi/> og på akulbi.no. I tillegg til de første 100 initiativtakerne har nå nær 1 400 signert oppropet.

Fra oppropet: Om dialog og hva boikotten går ut på

«Vi ønsker ikke å bryte dialogen, men å ta ansvar og forklare våre kolleger hvorfor vi mener Israels behandling av palestinerne er uakseptabel. Framtida for både palestinere og israelere er avhengig av at okkupasjonspolitikken tar slutt, og at grunnleggende menneskerettigheter sikres for alle som bor i området. Dette tror vi ikke vil komme uten press utenfra.»

«Vi oppfordrer alle kulturarbeidere og kunstnere, ansatte og studenter ved norske universiteter og høyskoler, samt ansatte ved forskningsinstitutter og kulturelle institusjoner til å avstå fra:

- Forsknings- og kultursamarbeid med staten Israels universiteter, forskningsinstitusjoner, kunst- og kulturinstitusjoner, og med representanter for disse institusjonene.
- Utveksling av gjesteforskere, - forelesere, gjesteutstillere og artister med disse institusjonene.
- Tildeling av stipend og forskningsmidler til slike institusjoner og deres representanter.
- Deltakelse på vitenskapelige konferanser og kulturelle arrangementer i Israel med representanter for slike institusjoner.

¹ <https://bdsmovement.net/pacbi>

«Vi oppfordrer samtidig til å samarbeide med og støtte organisasjoner og enkeltpersoner i Israel, inkludert forskere, studenter, kunstnere og kulturarbeidere, som arbeider mot okkupasjonen og krenkelsen av palestineres menneskerettigheter.

Vi vil endelig oppfordre styrene ved norske akademiske og kulturelle institusjoner, kunstnerorganisasjoner, fagforeninger ved universiteter, høgskoler og forskningsinstitusjoner, samt studentorganisasjoner i Norge til å støtte denne boikotten.»

Boikotten handler verken om den enkelte kunstner eller akademiker ut fra nasjonalitet eller tro, eller om innholdet i kunstverker eller vitenskapelige arbeider. Den fokuserer på institusjonenes bånd til staten Israel. I innretningen av boikotten har vi høstet erfaringer fra boikotten mot Sør-Afrikas apartheid-regime, den mange norske kunstnere og akademikere i sin tid var aktive.

I PACBIs retningslinjer fra 2014 for akademisk og kulturell boikott av Israel² understrekes det at BDS-bevegelsen, som PACBI nå er en del av (se nedenfor), er forankret i folkerett og universelle menneskerettigheter. Bevegelsen avviser prinsipielt boikott av individer basert på deres identitet eller meninger. Boikotten gjelder israelske institusjoner og de som opptrer som representanter for institusjonene.

Folk kvier seg ofte for å gå til kulturell og akademisk boikott, selv om de går med på en forbrukerboikott. Det kulturelle og akademiske feltet kan sees som hevet over virkeligheten, en hellig friplass der bare fred og forståelse råder. Men det er jo her også selve den ideologiske kampen foregår! Muren på bakken må først bygges i hodene på folk.

Kulturarbeidere og akademikere har vært uunnværlige i historieforskningen, som rettferdiggjør Israels blodige ekspansjon. Ved å unngå å gå klart imot, har også vestlige intellektuelle bidratt til at Israels versjon er blitt den herskende i vestlige media. Uten dette ville ikke Israels uhemmete ekspansjon kunnet foregå.

Voldsomme utfall fra Israel-lobbien rettes mot alle som våger å kritisere Israel, og all makt settes inn for å hindre vedtak om kulturell og akademisk boikott av Israel, hver gang dette spørsmålet reises i ulike land. Dette viser at Israel frykter nettopp en slik boikott, på et felt der de hittil har møtt mer forståelse enn motstand.

I håp om å skape en mer fredelig atmosfære har samarbeidet med Israel innen kultur og academia foregått i mange tiår. Dette håpet har vist seg å være en illusjon. Parallelt med disse samarbeidprosjektene, ja en kan si i ly av dem, har Israels stadige ekspansjon kunnet fortsette. Mangelen på reell støtte fra omverdenen har i høy grad vært med på å drive palestinerne ut i den ytterste desperasjon. Som passive vitner til det vi ikke kan unngå å se, blir vi medskyldige. Det er vi som lever i relativ trygghet, som nå bør gå i spissen for en kulturell og akademisk boikott av staten Israel!

Sonja Krohn, billedkunstner. Oslo februar 2007

BDS-bevegelsen

Den 9. juli 2005, et år etter at Den internasjonale domstolen (ICC) erklærte muren for ulovlig, ble det lansert et bredere opprop³, inspirert av boikottkampanjen mot apartheidregimet Sør-Afrika. 170 palestinske organisasjoner, politiske partier, fagforeninger og sosiale bevegelser oppfordret det internasjonale samfunnet til å innføre boikott, trekke investeringer og innføre sanksjoner (BDS) overfor Israel. BDS-bevegelsen ledes av en bred koalisjon av organisasjoner i det palestinske

² PACBI Key Documents 2014 <http://pacbi.org/einside.php?id=69>

³ Palestinian Civil Society Call for BDS 2005 <https://bdsmovement.net/call>

sivilsamfunnet, BDS National Committee (BNC). Kampanjen for akademisk og kulturell boikott av Israel (PACBI) er en del av BDS-bevegelsen.

Oppropet krever at Israel:

1. Avslutter okkupasjonen og koloniseringen av alt arabisk land og river muren.
2. Anerkjenner grunnleggende rettigheter for palestinske borgere av Israel.
3. Respekterer retten palestinske flyktninger har til å vende tilbake til sine hjem og eiendommer, slik den er fastsatt i FN-resolusjon 194, pkt. 11.⁴

Boikott av staten Israel er ikke et mål i seg selv, men en ikke-voldelige kampanje for disse kravene. BDS-bevegelsen understreker at de boikotter på grunn av Israels okkupasjon, kolonisering og apartheidpolitikk. Boikotten bidrar også til å skape oppmerksomhet og debatt om palestinernes situasjon gjennom målrettede kampanjer som viser hvordan regjeringer, selskaper og institusjoner er med på å støtte opp under Israels okkupasjon og apartheidpolitikk.

Palestinske kirkeledere ber om støtte

I desember 2009 kom Kairosdokumentet⁵ fra palestinske kirkeledere, der de skriver: «Vi ber våre søsterkirker om å nekte å gi teologisk skalkeskjul for urettferdigheten vi lever under, for okkupasjonens synd som påtvinges oss». De støtter BDS som et middel til å avslutte okkupasjonen.

I 2010 ble dokumentet utgitt i norsk oversettelse med støtte fra Den norske kirkes nord-sør-informasjon, Den ortodokse kirke i Norge, Hellige Nikolai menighet, Global Info i Norges Kristne Råd, stiftelsen Kariba, Kirkens Nødhjelp, Mellomkirkelig råd for Den norske kirke, Norges Kristelige Studentforbund, Norske kirkeakademier, Sabeels Venner i Norge og Vennesen Samfunn Kvekerne. Mellomkirkelig råd skriver i en uttalelse i mai 2010 at de forventer den samme respekt for internasjonale avtaler og menneskers likeverd av Israel som av andre stater. De støtter kravet om at okkupasjonen må opphøre selv om de ikke støtter en generell økonomisk, kulturell eller akademisk boikott av Israel.⁶

Kairosdokumentet har fått stor oppmerksomhet globalt. Den evangelisk-lutherske kirke i Amerika, en av verdens største kirker, vedtok i august 2016 å legge press på Israel for at de skal avslutte okkupasjonen og muliggjøre en selvstendig palestinsk stat. De vedtok også å utvikle en menneskerettighetsprofil for sine investeringer. Disse vedtakene kommer i tillegg til krav fra en rekke kirker om å arbeide for at frihandelsavtaler som EU, EFTA og USA har med Israel ikke skal omfatte varer med opprinnelse i de ulovlige bosetterkoloniene i okkuperte områder.

Del 2 Hvorfor boikotte akkurat Israel ?

Dette spørsmålet blir ofte reist. Vi mener det er tre viktige grunner:

- Det palestinske sivilsamfunnet ber om det.⁷ Boikott er et av deres viktigste, ikke-voldelige våpen i kampen for frihet, rettferdighet og likeverd.

⁴ FN-resolusjon 194, pkt. 11 <https://www.unrwa.org/content/resolution-194>. «...flyktninger som ønsker å vende tilbake til sine hjem og leve i fred med sine naboer skal ha adgang til å gjøre dette så raskt som praktisk mulig og at erstatning skal betales for eiendommen til de som velger å ikke vende tilbake og for tap av eller skade på eiendom...»

⁵ Et sannhetens øyeblikk. Kairos Palestina. Mellomkirkelig råd 2010.

[http://www.kui.no/doc/Kairos%20Palestina%20\(endelig\).pdf](http://www.kui.no/doc/Kairos%20Palestina%20(endelig).pdf)

⁶ Mellomkirkelig råd 20.5.2010 http://www.kui.no/doc//mkruttalelse_20mai2010_kairos.pdf

⁷ Intervju i Fri Fagbevegelse 24.5.16 <https://social.shorthand.com/FriFagbevegelse/jgl1QFhH9c/palestinske-fagforeningsfolk-oppfordrer-lo-til-a-boikotte-israel>

- Boikotten er et effektivt, ikke-voldelig våpen mot okkupasjonsmakten! Israel er særlig opptatt av sitt omdømme innen akademia og kultur og satser stort på internasjonalt samarbeid innen forskning, utvikling, teknologi og kultur. Dette normaliserer okkupasjonen og Israels brudd på folkeretten blir ikke straffet. Derfor frykter Israels regjering BDS-bevegelsen, særlig å bli isolert gjennom den akademiske og kulturelle boikotten.
- Israels behandling av palestinerne er en statlig organisert apartheid-politikk. Kampen mot det Sørafrikanske apartheid-regimet knesatte et prinsipp om at en slik politikk er illegitim og noe verdensopinionen ikke skal godta.

Israel bruker aktivt akademia og kultur til å framstille seg som et vest-europeisk demokrati, blant annet gjennom deltakelse i EUs forskningsprogrammer, European Song Contest (Grand Prix) og Det europeiske fotballforbundet (UEFA). Gjennom dette samarbeidet bidrar Europa til å normalisere apartheidregimet.

Europas regjeringer har i liten grad brukt diplomatisk press på Israel til fordel for palestinerne. Så lenge Israel straffefritt fortsetter å bryte folkeretten og utvide sitt territorium, er boikott sivilsamfunnets mulighet til å handle. Boikott kan bidra til en reell dialog, der også Israels okkupasjon og undertrykking av palestinerne er et tema.

Israel – en sionistisk stat bygd på fordrivelse

Historisk har Israels karakter og politikk bakgrunn i sionismen. Dette er en ideologi og politisk bevegelse som oppstod i Europa på 1880-tallet og som arbeider for en stat for jøder i det historiske Palestina. Planen var inspirert av den framvoksende ideen om nasjonalstaten. Ønsket om en egen jødisk stat var også en reaksjon på antisemittismen og jødeforfølgelsene i Europa. Men sionistene var en minoritetsbevegelse blant Europas jøder fram til etter 2.verdenskrig.

Den 29. november 1947 vedtok FN delingsplanen som delte Palestina i to: sionistene fikk tildelt 55 prosent og palestinerne 44 prosent. Jerusalem skulle være internasjonal sone. Planen ble akseptert av sionistene. Palestinerne, som utgjorde ca. 70 prosent av befolkningen, så på forslaget som urettferdig og avviste det.

1948-krigen mellom Israel og araberstatene ble starten på det palestinske flyktningproblemet: 750 000 palestinere ble fordrevet fra sine hjem og over 500 palestinske landsbyer ble ødelagt i det historikere i dag omtaler som etnisk rensing. Den 14. mai 1948 erklærte Israel sin selvstendighet. Den jødiske befolkninga var da mer enn tidoblet på 30 år, fra ca. 56 000 i 1917 til ca. 650 000.

Palestinerne kaller dette al-Nakba, som på arabisk betyr «katastrofen». Nakba markeres hvert år den 15. mai og handler om fordrivelsen som stadig pågår.

Israels okkupasjon og ekspansjon

Etter krigens slutt i 1949 hadde Israel erobret et landområde som var 77 prosent av det historiske Palestina, dvs. mye større enn forslaget i FNs delingsplan. Den 11. mai 1949 ble Israel tatt opp som medlem av FN. Medlemskapet forpliktet Israel til å respektere FNs delingsplan av 1947 og FN-resolusjon 191 av 1948, som garanterte palestinske flyktningers rett til å vende hjem eller få kompensasjon. Ingen av disse forpliktelsene er oppfylt.

Under seksdagerskrigen i juni 1967 okkuperte Israel Sinai-halvøya, Vestbredden, Gazastripen, Øst-Jerusalem og Golan-høyden. I november 1967 vedtok FNs sikkerhetsråd resolusjon 242, med krav om israelsk tilbaketrekning fra områdene de hadde erobret fra nabolandene. I 1981 annekterte Israel i

stedet Øst-Jerusalem og Golan-høyden. Sinai ble overlatt til Egypt i bytte mot anerkjennelse, men fortsatt er Gaza og Vestbredden okkupert.

For Israel har denne 50 år lange okkupasjonen vært rimelig, den har ikke kostet oss stort. Vi har militær kontroll over mennesker som ikke har noen rettigheter, vi bygger bosettinger der vi ønsker, vi bryter menneskerettighetene, FN-resolusjoner og internasjonale konvensjoner som det passer oss, uten at det får noen følger. I stedet for å spørre om hvorfor denne okkupasjonen fortsetter, kan man heller spørre hvorfor den ikke skulle fortsette.

Hagai El-Ad, leder av den israelske menneskerettighetsorganisasjonen B'Tselem, NTB 8. juni 2017

Israel begynte å etablere bosettinger i de okkuperte områdene etter seksdagerskrigen i 1967. Byggingen på Vestbredden og i Øst-Jerusalem tiltok for alvor på 1990-tallet. I dag bor over 760 000 israelske jøder som bosettere på Vestbredden og i Øst-Jerusalem. Mange av dem er kommet langveisfra ganske nylig, fra USA, Romania, Danmark og mange andre land for å erobre den okkuperte jorda. Det er en tredobling av kolonister siden Oslo-avtalen om begrenset selvstyre ble undertegnet i 1993. Dagliglivet for palestinerne er preget av konfiskering av land, riving av boliger, arrestasjoner og tortur. Mens palestinerne er underlagt militærstyre, gjelder israelsk lov for bosetterne i koloniene. To folkegrupper på samme landområde er underlagt ulike lover og domstoler.

Israels kolonier er i strid med den fjerde Genèvekonvensjonen, artikkel 49, som lyder: «Okkupantmakten skal ikke deportere eller forflytte deler av sin egen sivilbefolkning til territoriene som okkuperes».

Historikeren Hilde Henriksen Waage om Oslo-avtalen: «Israel var den sterke parten som kontrollerte landområdene det var strid om. Dermed kunne israelerne bestemme spillereglene. PLO måtte oppgi de standpunktene som Israel fant uakseptable og godta de israelske kravene».⁸ Israel godkjente PLO - Den palestinske frigjøringsorganisasjonen, en paraplyorganisasjon for den palestinske motstandsbevegelsen - som forhandlingspartner. Palestinerne godkjente staten Israel.

Israels strategi er å legge under seg mest mulig palestinsk land med minst mulig palestinere. Løsningen Israel la på bordet da Oslo-avtalen skulle konkretiseres var å etablere «sjølstyrte» palestinske områder der det bor mange palestinere, enklaver som ikke henger sammen geografisk. Tilbaketrekkingen fra Gaza i 2005, etableringen av stadig nye bosettinger og utvidelsen av gamle bosettinger med direkte veiforbindelse til Israel, er en del av denne strategien.

FN: Israel håndhever apartheid

Kampen mot apartheidregimet i Sør-Afrika resulterte i en verdensomfattende boikott. For å hindre framveksten av liknende undertrykkingssystemer, vedtok FN i 1973 konvensjonen⁹ som forbyr apartheid. Forbrytelsen *apartheid* defineres som inhumane handlinger som begås i den hensikt å etablere og opprettholde dominans av en rasebasert gruppe og systematisk undertrykke den. Konvensjonen forplikter FN-landene til å motarbeide apartheid. Apartheid er også behandlet i andre internasjonale traktater. Den mest kjente er artikkel 7 i Roma-statuttene i ICC, som klassifiserer apartheid som en forbrytelse mot menneskeheten.

⁸ Norgeshistorie, Universitetet i Oslo

<http://www.norgeshistorie.no/oljealder-og-overflod/artikler/1931-oslo-avtalen.html>

⁹ FN-konvensjonen mot rasediskriminering, 1973

<http://www.fn.no/Om-FN/Avtaler/Menneskerettigheter/Konvensjon-mot-rasediskriminering>

Apartheid i Sør-Afrika var mye mildere enn den apartheidpolitikken Israel praktiserer overfor palestinerne, sier Esack, og ramser opp: – Regimet i Sør-Afrika forsøkte verken å fordrive eller eliminere de svarte. De ønsket å holde dem på plass, men trengte dem som arbeidskraft, i hushold og gruver. Sør-Afrika praktiserte heller ikke kollektiv straff. Hvis en person brøt lovene, ble han satt i fengsel. Myndighetene gikk ikke etter familiemedlemmer, eller raserte huset og olivenlunden til familien, sier han. – Det var ikke atskilte veier for hvite og svarte i Sør-Afrika, og de bygde ikke murer på de svartes landområder. Sør-Afrika hadde heller ikke en politikk for å få flere hvite til å innvandre for å endre den demografiske balansen.

Professor Farid Esack, sørafrikansk BDS-leder i Klassekampen 15.9.2017

En rapport fra FNs Economic and Social Commission for Western Asia (UNESCWA)¹⁰ i mars 2017, dokumenterer at Israel har etablert et apartheidregime som dominerer det palestinske folket som helhet gjennom strategisk fragmentering. Forfatterne, Virginia Tilley og Richard Anderson Falk, kjenner godt til situasjonen i Palestina gjennom forskning, og for Falk også som FN-rapportør for menneskerettigheter.¹¹

Rapporten undersøker hvordan krigshistorien, FNs delingsplan, annekteringen og den langvarige okkupasjonen har ført til deling av det palestinske folket i forskjellige geografiske områder der de er underlagt ulike lovverk. Fragmenteringen stabiliserer regimets herredømme over palestinerne og svekker deres vilje og kapasitet til å reise en samlet og effektiv motstand. Ulike metoder blir anvendt avhengig av hvor palestinerne bor. Dette er kjernen i hvordan Israel håndhever apartheid. Samtidig hindrer fragmenteringen en internasjonal anerkjennelse av at systemet i sin helhet fungerer som et apartheidregime.

Siden 1967 har palestinere levd i det rapporten refererer til som fire *domener* der de blir behandlet ulikt, men likevel er undertrykt som folkegruppe:

1. Palestinerne som er israelske borgere er utsatt for diskriminering, blant annet gjennom en sivilrett med spesielle restriksjoner som styrer deres liv.
2. Palestinerne som bor i Jerusalem har oppholdstillatelse der, men har ingen rettigheter i Israel. De trakasseres stadig og forsøkes presset ut av byen.
3. Palestinerne som lever under okkupasjon på Vestbredden og Gazastripen, inkludert de som bor i flyktningleirer, er underlagt israelsk militærstyre. På Vestbredden betyr det kontrollposter (checkpoints), apartheidmur og stadig trakassering fra bosetterne. I Gaza betyr det en umenneskelig israelsk blokad og gjentatte massive militærangrep.
4. Palestinerne som er flyktninger eller etterkommere etter flyktninger og som bor utenfor det historiske Palestina som er under Israels kontroll, blir nektet å vende tilbake, i strid med FN-resolusjoner og folkeretten.

Israels handlinger som faller inn under FNs definisjon av apartheid, er utførlig beskrevet i rapportens vedlegg 1 Findings of the 2009 HSRC Report (the Human Sciences Research Council of South-Africa, også kalt Goldstone-rapporten). Her påpekes det som viktigst at palestinerne nektes fundamentale *menneskerettigheter*, som retten til frihet, religion, arbeid, helse, utdanning og fri ferdsel. De største hindringene er apartheidmuren, kontrollpostene og bosettingene. I tillegg nevnes mangel på

¹⁰ [Israeli Practices towards the Palestinian People and the Question of Apartheid \(PDF\)](#)

¹¹ Virginia Tilley er professor i statsvitenskap ved Southern Illinois University og ledet et forskningsprosjekt om apartheid i okkupert Palestina 2007-2009. Den amerikanske jøden Richard Anderson Falk er professor emeritus i folkerett ved Princeton University og forfatter av en rekke bøker om folkerettslige emner. Falk var også FNs spesialrapportør for menneskerettighetssituasjonen i okkuperte Palestina i perioden 2008-2014.

ytringsfrihet og forsamlingsfrihet, vilkårlig fengsling, begrensning i fagorganisering og bosted, og fordriving fra egne hjem.

Dette skjer fordi Israel bygger på sionismen, en politisk retning som sier at jøder skal ha eksklusive rettigheter innenfor denne staten, mens alle andre er annenrangs borgere. Å kalle Israel en «jødisk» stat er egentlig antisemittisme. For det er ikke noe typisk jødisk med den sionistiske ideologien.

Israels lov om «Jødisk nasjonalstat» gir jøder eksklusive særretter

Den 19. juli 2018 vedtok Knesset, det israelske parlamentet, loven som definerer Israel som «en nasjonalstat for det jødiske folk». Loven som ble vedtatt med 62 mot 55 stemmer, definerer Israel som «en nasjonalstat for det jødiske folk», der bare jøder skal ha nasjonal selvråderett i landet. Tidligere hadde arabisk samme status, men gis nå lavere status. Det står videre at jødiske bosetninger er i nasjonens interesse. – Dette er et avgjørende øyeblikk i staten Israels historie, som gjør at vårt språk, vår nasjonalsang og vårt flagg er satt i stein, sa statsminister Benjamin Netanyahu i etterkant av avstemningen.¹²

Både palestinske israelere og jøder i USA reagerer på loven. Mange kritikere mener at den svekker demokratiet og gjør både palestinske israelere og andre minoriteter til annenrangs borgere. Både FN-rapporter og fremstående folkerettsekspertene har tidligere hevdet at Israel har utviklet seg til å bli en apartheidstat. Med den nye nasjonalloven har Israel selv erklært seg for å være en apartheidstat.¹³

«Skal Israel være en jødisk stat eller et demokrati?» Kommentar av Jan-Erik Smilden, Dagbladet 15. mars 2018.¹⁴

Del 3 Hvorfor akademisk boikott?

Hvordan bruker Israels universiteter sin egen akademiske frihet?

Israels akademiske elite har spilt en avgjørende rolle for å utvikle skiftende regjeringers politikk eller rettferdiggjøre den. Eksemplene er mange på at universitetene bruker den akademiske friheten til ulovlig, rasistisk og undertrykkende praksis.

Fleire israelske universiteter bygger ut campus på jord som er eid av palestinere. Dette gjelder blant annet Det hebraiske universitetet i Øst-Jerusalem. Bar Ilan universitet, som er basert på ortodoks, jødisk religion, har etablert en filial i den ulovlige bosettingen Ariel på Vestbredden. De fleste som studerer der, bor i Israel. Filialen fikk raskt status som eget universitet, på tross av at de som hadde det faglige ansvaret for studiene der anbefalte å vente. Hastverket fra myndighetenes side må betraktes som et ledd i politikken med å gjøre bosettingene til en del av Israel.

Arkiver fra 1948 som ble åpnet på 1990-tallet skapte en mulighet for å diskutere offentlig i Israel fordrivelsen av palestinere og ødeleggelsen av palestinske byer og landsbyer – det palestinere kaller «Nakba» (katastrofen). Men etter at Ariel Sharon ble statsminister i 2001, ble enhver henvisning til Nakba i skolebøkene systematisk fjernet. Mer alarmerende er det at israelske politikere, journalister og akademikere forsvarer fordrivelsen offentlig. Igjen er det blitt legitimt å snakke om «transfer» (overføring til araberstater) som den beste metoden for å behandle

¹² Aftenposten 19. juli 2018: <https://www.aftenposten.no/verden/i/Rxp385/Israel-vedtar-kontroversiell-lov-om-Israel-som-stat-for-joder>

¹³ The Legal Center for Arab Minorities Rights in Israel: <https://www.adalah.org/en/content/view/9569>

¹⁴ <https://www.dagbladet.no/kultur/skal-israel-vaere-en-jodisk-stat-eller-et-demokrati/69611789>

«problemet med palestinerne». ¹⁵ Historikeren Benny Morris, som er enig i at palestinerne ble fordrevet under etableringa av staten Israel i 1948, bekreftet i april 2004 at han mener etnisk rensing av palestinerne er den beste måten å løse konflikten på. ¹⁶

Historikere som har studert arkivene fra 1948 er enige om fakta når det gjelder etableringen av staten Israel. Men forskere som konkluderer med at dette bør åpne for å ta hensyn til palestinerne rettigheter, blir fordrevet fra israelsk akademia. Kjente navn er antropologen Jeff Halper ¹⁷, som fortsatt lever i Israel, og historikeren Ilan Pappé, som nå er professor ved Institutt for arabiske og islamske studier ved universitetet i Exeter, England.

Arnon Sofer, professor i "geostrategi", tidligere leder for Det nasjonale senteret for sikkerhetsstudier og for geografi-seksjonen ved Haifa universitetet, har tegnet kartet for «sikkerhetsmuren» som på strategisk viktige steder går langt innenfor 1967-grensa på Vestbredden. Bygginga starta i 2003. Den skiller familier, skiller palestinske bønder fra jorda si og vanskeliggjør næringsvirksomhet. Det samme gjør veier reservert for israelere mellom bosettinger og Israel. I samarbeid med Elbit, en ledende israelsk våpenprodusent, har Israels tekniske universitet [Technion](#) spilt en viktig rolle i å konstruere og overvåke muren - som Den internasjonale domstolen i Haag i 2004 erklærte som ulovlig.

Universitetet i Tel Aviv utviklet Daia-doktrinen, som oppfordrer til å bruke uforholdsmessig makt rettet mot sivil infrastruktur. Doktrinen har blitt brukt av Israels okkupasjonsstyrker siden invasjonen i Libanon i 2006 og i flere omganger med bomber og stridsvogner i Gaza. Israelske og amerikanske politikere og flertallet av mainstream media beskriver dette som selvforsvar, der Israel er offeret. ¹⁸

Både Technion og universitetet i Tel Aviv spiller en sentral rolle i Israels drone- og militærindustri. På en stor våpenmesse i Israel i august 2014, i samarbeid med den amerikanske ambassaden, forklarte Avner Benzaken fordelene med okkupasjonen:

-Hvis vi utvikler et produkt og ønsker å teste det, trenger jeg bare å gjøre det 5 – 10 kilometer fra basen og får feedback slik at utviklingsprosessen går fortere og mer effektivt. ¹⁹

Benzaken er sjef for det israelske forsvarets "teknologi- og logistikk"-divisjon – en enhet som for en stor del består av akademikere som også er offiserer. De bruker altså palestinske områder som testarena for våpenindustrien.

Forelesninger og kurs med militærindustrien og karrieredager som viser muligheter i denne industrien, er en del av bildet når det gjelder israelsk akademias bidrag til landets blodige okkupasjonspolitikk. Både Bar Ilan og Haifa universitet holder lukkede kurs for Shin Bet (sikkerhetspolitiet, kjent for bruk av tortur) og militærmakta IDF (Israeli Defence Forces), gjennom Det nasjonale senteret for sikkerhetsstudier. Israelske universiteter gir også Shin Bet oversikt over uteksaminerte studenter med ID-nummer og kontaktinformasjon, slik at de kan bruke dette til å rekruttere personell. (Haaretz 11.6.15).

Akademia bidro til å demonisere både den sekulære Yasser Arafat under den 2. intifadaen (fra 2000) og Hamas under angrepene på Gaza (2006 – 14). ²⁰

¹⁵ Ilan Pappé: Out of the frame. The struggle for academic freedom in Israel. Pluto Press 2010. S. 66.

¹⁶ Ilan Pappé: Ten Myths about Israel. Verso 2017. S. 122.

¹⁷ Jeff Halper leder The Israeli Committee Against House Demolitions (Israels komite mot husødeleggelse) og har skrevet flere artikler og bøker om den kontinuerlige fordrivelsen av palestinerne, særlig om Øst-Jerusalem.

¹⁸ Kilde: Institute for Palestine Studies 2014-15 <http://www.palestine-studies.org/jps/fulltext/186668>

¹⁹ Intervju i Der Spiegel <http://www.spiegel.de/international/world/defense-industry-the-business-of-war-in-israel-a-988245.html>

²⁰ Pappé 2010: 171-172.

Ekstreme antiarabiske og islamofobe uttalelser fra israelske akademikere utløser sjelden disiplinærtiltak. En professor fra Bar Ilan uttalte at det eneste som kan avskrekke terrorister er å vite at søstera eller mora vil bli voldtatt ([Haaretz 22.7.14](#)). Tel Aviv Universitet lovte et års fri undervisning og stipend fra venner av universitetet til studenter som deltok i angrepene på Gaza. Samtidig fordømte Foreningen for sivile rettigheter i Israel (ACRI) israelske universiteters disiplinærtiltak mot palestinske studenter ([ACRI 28.7.14](#)) da de på sosiale medier protesterte mot universitetenes uhemmede støtte til massakrene i Gaza i 2014 ([Electronic Intifada 25.7.14](#)).

"While Palestinians are not able to access universities and schools, Israeli universities produce the research, technology, arguments and leaders for maintaining the occupation."

Archbishop Emeritus Desmond Tutu

Hvilken frihet har de palestinske universitetene?

Ifølge Genève-konvensjonen har en okkupasjonsmakt ansvaret for sikkerhet og normalt dagligliv for innbyggerne i områdene de har tatt kontroll over. Akademisk frihet er uløselig knyttet til andre friheter og rettigheter og har ingen mening uten dem. Helt siden FNs verdenserklæring om menneskerettighetene ble vedtatt i 1948, har retten til utdanning vært anerkjent som en av de mest grunnleggende.

En studie fra [Human Rights Watch](#)²¹ dokumenterte allerede i 2001 institusjonalisert diskriminering av palestinerne på israelske universiteter og et segregert skolesystem i Israel.

Okkupasjonen er ikke bare en sak for regjeringen, militærmakten og sikkerhetspolitiet. Alt blir smittet: institusjonene for lov og rett, legene som tier når medisinsk behandling blir forhindret i de okkuperte områdene ... Og universitetslærerne som ikke gjør en ting for sine fengslede kolleger under okkupasjon, men arrangerer spesialundervisning for sikkerhetspolitiet. Hvis alle disse boikottet okkupasjonen, ville det ikke være behov for en internasjonal boikott.

Gideon Levy, israelsk journalist, Haaretz, 4.06.2006

Mange palestinske universiteter har en lang historie som læresteder. Flere læresteder ble etablert som universiteter etter okkupasjonen av Vestbredden og Gaza i 1967, som et mottrekk mot Israels anstrengelser for å utslette palestinerne kultur og nasjonale identitet. Etter at den første Intifadaen startet i desember 1987 ble alle de palestinske universitetene stengt i fire år. Oslo-avtalen i 1993 skapte håp om at universitetene kunne fungere uten hindringer fra Israels side, men det motsatte har skjedd. Hvordan retten til utdanning trues i Palestina, er dokumentert i flere rapporter, som UNESCOs Country Programming Document for Palestine 2014-2017²².

Opplysningene nedenfor om situasjonen til palestinske universiteter under okkupasjon, er hentet fra en rapport fra en europeisk akademikerdelegasjon som i april 2015 besøkte sju palestinske universiteter, om ikke annen referanse er nevnt. Deres rapport gir et tidsbilde fra denne perioden.²³

Hindrer bevegelsesfrihet og besøk fra utlandet

De små avstandene skulle tilsi at man kan reise med bil fra Jerusalem på 1 -3 timer til alle 14 palestinske universiteter. Siden 2007 har Israel blokkert all kontakt mellom universiteter i Gaza, mens

²¹ SECOND CLASS Discrimination Against Palestinian Arab Children in Israel's Schools, HRW 2001 <https://www.hrw.org/reports/2001/israel2/>

²² UNESCOs Country Programming Document for Palestine 2014-2017 <http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002302/230212E.pdf>

²³ Palestinian Universities under Occupation. 2015. AURDIP <http://aurdip.fr/palestinian-universities-under.html?lang=fr>

det er fullstendig uforutsigbart om man kommer fram når man reiser mellom universitetene på Vestbredden. På sjekkpunkt mellom de største byene må palestinerne ut av bussen for å gå gjennom en ydmykende behandling av ID- og sikkerhetskontroll, noe som kan ta alt fra et kvarter til flere timer.

En palestinsk student ved universitet i Betlehem ble spurt om hva som hadde gjort mest inntrykk på han etter fire års studier. Han svarte:
-Den daglige redselen når jeg kommer til et sjekkpunkt og lurer på hva som vil skje. Vil jeg bli vinket gjennom? Vil soldater komme inn i bussen? Må jeg gå ut av bussen? Må jeg stå i timevis i sola? Vil jeg bli forhørt? Vil jeg bli kroppsvisitert?

Mangelen på bevegelsesfrihet bidrar til svekket samarbeid mellom universitetene, f. eks. når det gjelder gjesteforelesninger, og skaper akademisk isolasjon. Arbeidsdagen blir også redusert, og det blir vanskelig å studere utenfor hjembyen eller regionen.

Akademisk virksomhet er avhengig av at forskerne kan reise utenlands til konferanser, forskningsopphold, videreutdanning og etablere nettverk med forskere i andre land. Studentutveksling og besøk av utenlandske forskere er også viktig. Israel hindrer systematisk slike aktiviteter. Dette kan Israel gjøre fordi de kontrollerer begge grenseovergangene til Vestbredden, både via Israel og Jordan. Vestbreddens grense mot Jordan er i det Osloavtalen definerer som C-område, der Israel har full kontroll.

Eksemplene på utreisenekt fra Palestina er mange. I juli 2017 ble for eksempel nestlederen i Palestinian Centre for Human Rights, Hamdi Shaqura, nektet utreise fra Gaza til Norge i forbindelse med et åpent seminar i Erkebispegården/Trondheim. «Avgjørelsen om å utestenge meg må sees i en kontekst der Israel har økt sitt angrep på menneskerettighetsarbeid, både på israelsk og palestinsk side. Israel lar ikke noen kritiske stemmer komme til orde mot deres ulovlige praksis i de okkuperte områdene, sier Shaqura til [Adresseavisen](#) (28.7.17).

For palestinere på Vestbredden kreves ofte visum for å besøke utlandet, noe de søker om ved konsulater i Ramallah. I tillegg må de ha israelsk tillatelse til å krysse grenseovergangen til Jordan eller fly fra Ben Gurion flyplass utenfor Tel Aviv. Selv med visum blir de ofte oppholdt i timevis ved grenseovergangen til Jordan. Det er heller ikke uvanlig at de nektes å passere, uten å få noen forklaring. Andre kan få reise hvis de signerer en erklæring om at de ikke vil komme tilbake på fem år. Det betyr i realiteten deportasjon.

Verken palestinere med utenlandsk pass eller andre akademikere som er invitert til å arbeide ved palestinske universiteter, får komme inn hvis de opplyser om at de skal undervise eller studere. De må oppgi andre grunner til oppholdet. Forskere og studenter som vil besøke palestinske universiteter blir ofte holdt tilbake eller nektet adgang. Usikkerheten er det typiske. Et eksempel er studenten Inga Marie Nymo Riseth, som var på vei til studier ved Birzeit universitet på Vestbredden. På flyplassen i Tel Aviv ble hun avhørt, fengslet og trakassert i tolv timer før hun til slutt ble sendt hjem. ([NRK Nordland 17.6.14](#)).

Fem av 75 utenlandske deltakere på den første verdenskonferansen for palestinske akademikere ved universitetet i Nablus i 2014 ble nektet innreise. Noen, inkludert innledere, fikk bare delta på konferansens siste dag, slik at de ikke fikk nytte av den. Ansatte ved Al Quds universitet fortalte at en Harvard-professor som skulle besøke universitetet ble forhørt i 14 timer på flyplassen i Tel Aviv før han fikk fortsette. Den sørafrikanske ministeren for høyere utdanning, Blade Nzimande, og tre

framstående sørafrikanske akademikere ble nektet å besøke Bir Zeit universitet i april 2015.²⁴

Hindrer import av bøker og utstyr

Visse typer utstyr, særlig elektronikk og kjemikalier, er bannlyst fordi israelske myndigheter mener de kan brukes til terrorvirksomhet. Men rutinemessig blir alle typer utstyr holdt tilbake i uker, måneder og år. Dette rammer særlig forskning og undervisning i anvendt vitenskap. I et tilfelle hadde en forsker ett års stipend for et forskningsprosjekt; det ble umulig å gjennomføre fordi nødvendig utstyr ikke kom før året etter.

Vilkårlige arrestasjoner

Arrestasjoner og fengsling uten tiltale eller rettssak (administrativ forvaring) er så vanlige at universitetene har spesialprogrammer for studenter som er fengslet. Universitetsadministrasjonene anslo at av mer enn 470 fanger i administrativ forvaring i 2014²⁵, var 40 akademikere fra Vestbredden og 60 fra Gaza. Ifølge B'Tselem, det israelske informasjonssenteret for menneskerettigheter i okkupert Palestina, bryter Israel folkeretten i og med omfattende bruk av administrativ forvaring. Noen blir likevel løslatt etter internasjonalt press.

Imad al-Barghouti, professor i astrofysikk ved Al Quds universitet, var på vei til en kongress i Arab Association of Astronomy and Space Sciences (Den arabiske foreningen for astronomi og romforskning) ved Sharjah universitet i De forente arabiske emirater 6. desember 2014. Han ble arrestert ved sjekkpunktet til Jordan og holdt i administrativ forvaring uten tiltale eller rettssak. Da dette ble kjent i det internasjonale, akademiske miljøet ble han løslatt etter sju uker.²⁶ Overfor akademikerdelegasjonen i 2015 uttrykte han dyp takknemlighet for støtten.

Ved universitetet Bir Zeit startet kampanjen *Right to Education*²⁷ allerede på 70-tallet, da universitetet begynte å gi juridisk hjelp til studenter og ansatte som ble arrestert og fengslet av okkupasjonsstyrkene. Universitetet er flere ganger blitt stormet av israelske sikkerhetsstyrker²⁸. Også Palestine Technical University i Hebron, the Arab American University of Jenin og Al Quds University har gjentatte ganger vært utsatt for militære aksjoner.

Situasjonen for Al Quds universitet og Gaza-studenter

Al Quds universitetet hadde i 2015 fem campuser, derav tre i og nær Jerusalem (Al Quds på arabisk) på israelsk side av muren og to på Vestbredden i område B (delt autoritet mellom Israel og palestinske selvstyremyndigheter). Siden Israel vil gjøre Jerusalem til hovedstad og kontinuerlig arbeider for å fordrive palestinerne, forsøker universitetet å tilby tjenester som palestinerne i Jerusalem ikke får fra myndighetene, blant annet helsetjenester og juridisk rådgivning. Dette har universitetet blitt saksøkt for. Våren 2015 fikk det en bot på 57 millioner euro og beslag i eiendom, blant annet universitetsdirektørens kontor.

Israel anerkjenner heller ikke kvalifikasjonene til studentene som er uteksaminert der. Palestinske lærere med bachelor fra Al Quds, som er israelske statsborgere får samme lønn som israelske jøder med eksamen bare fra videregående skole.

²⁴ Palestinian Universities under Occupation. 2015, side 8. <http://aurdip.fr/palestinian-universities-under.html?lang=fr>. Tilfellet med den sørafrikanske utdanningsministeren er også rapportert i flere medier, blant annet Haaretz 24.4.15. <https://www.haaretz.com/israel-news/.premium-1.653391>

²⁵ B'Tselem 7.10.14

http://www.btselem.org/administrative_detention/20141007_spike_in_number_of_administrative_detainees

²⁶ AURDIP 22.1.15 <http://aurdip.fr/scientists-protest-detention-of.html>

²⁷ Right to Education <http://right2edu.birzeit.edu/>

²⁸ BirZeit University 14.12.16 <https://www.birzeit.edu/en/news/israeli-occupation-continues-violate-palestines-education>

Et kamera over muren, som ligger nær hovedinngangen, overvåker hele tida campus. Hæren oppretter jevnlig kontrollposten utenfor, særlig i eksamensperioder. I 2014 invaderte hæren campus 26 ganger og såret mer enn 1 700 studenter og ansatte. Kulehull vist fortsatt ved hovedinngangen til medisinstudiene etter et angrep våren 2015.

Israels blokade av Gaza i 2007 stoppet all reising for studenter inn og ut av Gaza. Studenter som var i Gaza kunne ikke dra til Vestbredden for å fullføre påbegynte studier. Studenter som var på Vestbredden på det tidspunktet kunne ikke dra hjem. Blokaden er i tillegg til alt annet et brudd på palestinske akademikers rett til fri bevegelse, som er en forutsetning for akademisk frihet.

Akademikerdelegasjonen fra 2015 konkluderer med at staten Israel ikke kan få begge deler: «Israel kan ikke både kreve en plass blant demokratiene i verden og samtidig fortsette sin voldelige politikk med etnisk rensing og undergrave palestinsk høyere utdanning.»

If you come to sympathize, I have enough sympathy.
If you want to make my cause your cause, you are welcome.

*Forsker på universitetet i Hebron til
akademikerdelegasjonen fra Europa, april 2015*

I mars 2008 inviterte en liten gruppe framstående, israelske akademikere ved israelske læresteder til å signere et opprop til støtte for rett til utdanning for palestinere fra de okkuperte områdene. Mindre enn 5 prosent (407 personer) av drøyt 8 500 akademikere signerte, og trolig ville enda færre gjort det i dag. Kravene gjaldt

- bevegelsesfrihet mellom campuser på Vestbredden og
- visum til lærere og studenter med utenlandsk pass, både palestinere og andre.

Akademisk frihet forplikter. Hvis israelske universitet bruker sin akademiske frihet til å støtte okkupasjonen og nekte palestinere den samme friheten, tjener de ikke «søking etter og formidling av sann kunnskap og forståelse», som er hensikten med denne friheten (NOU 2006:19, s. 17).

Israel kan heller ikke klage over at akademisk boikott krenker deres akademiske frihet, hvis det er boikott som må til for at de skal gi palestinere den samme friheten.

Akademisk boikott internasjonalt

Den akademiske boikotten setter søkelys på rollen Israels universiteter spiller i koloniseringen av Palestina. Den har støtte fra mange akademiske foreninger og tusenvis av akademikere verden over. Her nevner vi noen eksempler.

I 2011 avsluttet universitetet i Johannesburg sitt formelle samarbeid med Ben-Gurion Universitetet i Israel. Dette skjedde på oppfordring fra 400 akademikere fra alle universitetene i Sør-Afrika, som ble støttet av de største fagforeningene. Sør-Afrika har seinere vært en spydspiss i BDS-kampanjen.

American Studies Association, med mer enn 5 000 medlemmer i USA og verden over, uttalte i desember 2013: -Siden ASA engasjerer seg i å fremme sosial rettferdighet og kjempe mot alle former for rasisme ... signerer og støtter vi oppfordringa fra det palestinske sivilsamfunnet om å boikotte Israels akademiske institusjoner.²⁹

²⁹ ASA desember 2013 <https://www.theasa.net/about/advocacy/resolutions-actions/resolutions/boycott-israeli-academic-institutions-0>

The Royal Institute of British Architects (RIBA) stemte i mars 2014 for å suspendere den israelske arkitektforeninga fra Den internasjonale arkitektunionen, grunnet deres rolle i å frata palestinerne eiendom.³⁰

Den britiske fysikeren Stephen Hawking trakk seg i 2014 fra den israelske presidentkonferansen: "I have received a number of emails from Palestinian academics. They are unanimous that I should respect the boycott. In view of this, I must withdraw from the [Israeli] conference."

Etter et opprop for akademisk boikott i USA, noe som vakte stor debatt i israelske medier, bestemte American Anthropological Association seg for å sende en undersøkelseskommissjon til Israel/Palestina. Rapporten deres, som ble levert i oktober 2015, er solid og konkluderer klart med å støtte akademisk boikott.³¹

Et opprop fra 343 britiske akademikere mot å samarbeide med Israels universiteter ble publisert i Guardian i oktober 2015. Oppropet fikk mer enn 500 underskrifter første dag og internasjonal pressedekning. Professorer og forelesere, medlemmer av Royal Society og British Academy uttalte at de ikke vil besøke Israels universiteter, være referanse i noen av deres prosesser, delta i konferanser som er finansiert eller organisert av dem, eller ha annet samarbeid. Akademikere fra 72 institusjoner støttet dette. (Kilde: BRICUPs nettside ³²).

Sørafrikanske forskere trakk seg i 2016 fra INoGS' konferanse i Israel. International Network of Genocide Scholars (INoGS), et nettverk som forsker på folkemord, holdt konferanse i juni på Hebrew University. Professor Adhikari, som er visepresident i INoGS, trakk seg etter oppfordring fra BDS South-Africa. Samme uke trakk også Det sørafrikanske menneskerettighetscenteret (CSVE) seg fra konferansen. De ønsket ikke å bryte med den internasjonale boikotten av Israel. BDS S-A 22.6.16.

Historieprofessor Catherine Hall ved University College of London ønsket ikke å motta Israels prestisjefylte Dan David Prize i 2016. Hall satte prinsipper over penger og gav avkall på 1 mill. dollar. Hun uttalte til BRICUP:

-Jeg trekker meg fra prisen – og dette var et uavhengig politisk valg etter mange diskusjoner med de som er dypt involvert i Israel-Palestina-politikk og hadde forskjellig syn på hva som er best å gjøre. Saka ble også kommentert i Haaretz 22.5.16.

Tusenvis av akademikere fra mange land har nå signert opprop for akademisk boikott: De kommer fra [Sør-Afrika](#), [USA](#), [Storbritannia](#), [India](#), [Sverige](#), [Irland](#), [Brasil](#), [Belgia](#) og [Italia](#). Det samme gjelder studentorganisasjoner som Federation of Francophone Students i Belga ([FEF](#)), the National Union of Students ([NUS](#)) i Storbritannia, Qatar University Student Representative Board ([QUSRB](#)), Graduate student workers' unions ved [New York University](#) og University of Massachusetts [Amherst](#).

Del 4 Hvorfor kulturell boikott?

Kultur- og idrettsboikott var avgjørende for å felle apartheidregimet i Sør-Afrika. South African Non-racial Olympic Committee (SANROC) var ledende i idrettsboikotten. Israel er bevisst på at kultur ikke er politisk nøytralt, og bruker aktivt kulturen som propagandaverktøy.

³⁰ RIBA mars 2014 <http://apjp.org/riba-votes-to-suspend-israeli/>

³¹ AAA oktober 2015

<http://www.americananthro.org/ParticipateAndAdvocate/CommitteeDetail.aspx?ItemNumber=2247>

³² Britisk akademikeroppop oktober 2015 <http://www.bricup.org.uk/index.html#331>

Merkevarebygging: «Brand Israel»

-Vi ser på kultur som et førsteklasses verktøy for propaganda (hasbara) og jeg skiller ikke mellom hasbara og kultur, uttalte generalsekretær for Israels utenriksdepartement, Nissim Ben-Sheetrit i 2005 ([Haaretz 20.9.2005](#)). Uttalelsen oppsummerer hvordan Israel bruker kultur som instrument for å skjule sine grove brudd på folkeretten.

Som svar på PACBIs boikottkampanje, lanserte Israel i 2006 sin kampanje for merkevarebygging – «Brand Israel». I 2008 ble det avdekket at Utenriksdepartementet finansierer utenlandsturneer for mange israelske kunstnere og forfattere på betingelse av at de skal fremme Israels politiske interesser. Det inngår i deres kontrakter. Etter massakren i Gaza i 2009 annonserte kulturbyråkrat Arye Mekel en plan for å «sende kjente forfattere og skribenter, teaterkompanier, utstillinger til utlandet ... for å vise Israels vakre ansikt, slik at vi ikke bare blir forbundet med krig» ([Haaretz 25.7.2008](#)).

Når internasjonale artister opptre på israelske scener og kulturinstitusjoner, utnytter myndighetene dette som reklame for Israel. Majoriteten av palestinske forfattere, kunstnere og kultursenter støtter kulturboikotten uten nødvendigvis å annonsere det offentlig: De risikerer å ikke få visum til å reise til utlandet eller bli nektet å komme hjem når de er på utenlandsreise. Også et økende antall israelske og internasjonale kunstnere støtter kulturboikott. Mange praktiserer en «stille boikott», der de lar være å opptre i Israel uten at de offentlig støtter BDS.

Alt som oppfattes som boikott kan få konsekvenser i form av trakassering fra Israels representanter og venner. Et eksempel er erfaringene til den norske filmfestivallederen Ketil Magnussen:

En rask epost sommeren 2015 der filmfestivalen HumanRights HumanWrongs (HRHW) i Oslo takket nei til den israelske filmen «The other dreamers», ble oppfattet som et eksempel på kulturboikott. I august kom oppslag i en rekke israelske og norske aviser og i New York Times (NYT 18.8.15). I mellomtiden hadde festivalens leder Ketil Magnussen presisert, både til filmskaperen Roy Zafrani og til media, at avgjørelsen skyldtes at filmen ikke passet inn i programmet. Den var ikke et ledd i kulturboikotten, som han forøvrig har sagt han støtter. (Utrop 26.8.15).

Etter presseoppslagene fikk Magnussen mange e-poster og telefoner daglig fra folk som på mindre hyggelig vis sa hva de mente om avgjørelsen. På festivalens Facebook lå kommentarer som denne fra Adam Kratt, Los Angeles, California:

“Shame on you for your racist and bigoted refusal to host Roy Zafrani’s documentary on the struggles of disabled children in Israel. I see that the insidious Anti Semitism and hatred against the Jewish people is rampant in your country and society. Shame on you!”

Andre kommentarer var «nazi scum» og «Anders Breivik Film Festival?»

Festivalens støttespillere ble oppfordret til å trekke den økonomiske støtten. Fritt Ord uttalte at utspillet var uvesentlig for deres pengestøtte: – «HumanRights HumanWrongs» er en av svært mange viktige og gode festivaler vi støtter. Vi blander oss aldri bort i festivalenes programmering eller profil.» (Dagen 17.8.15). Ifølge Magnussen skrev Israels ambassadør til kulturministeren og bad henne om å ta affære i forhold til festivalen, noe hun ikke gjorde. Men utenriksminister Børge Brende uttalte at han var skuffet over festivalens avgjørelse og at boikott ikke er norsk politikk. (Regjeringen.no 23.8.15)³³ Det er høyst uvanlig at en utenriksminister offentlig kritiserer en kulturaktørs kunstneriske valg.

³³ Regjeringen er imot boikott av Israel, 23.08.2015
https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ikke_boikott/id2435491/

Israel plyndrer og annekterer palestinsk kultur og historie

Eksemplene er mange på at palestinsk kultur er uønsket i områdene som Israel kontrollerer.

Under katastrofen i 1948 stjal sionistmilits og seinere Israel hundretusener av palestinske bøker. Mye ble ødelagt. ([Ynet News 28.1.2010](#)). Årsaken, mente en forsker ved Ben Gurion universitet, var en plan om å judaisere landet og avskjære arabiske innbyggere fra sin nasjon og kultur. Under Israels militærinvasjon i Ramallah i 2002 ransaket soldater kultursentre og ødela originalmanuskripter som tilhørte poeten Mahmoud Darwish. Da Jerusalem i 2009 var UNESCOs hovedstad for arabisk kultur, forbød Israel markeringer og politiet hindret kulturelle sammenkomster i Øst-Jerusalem.

UNESCOs eksekutivkomite har flere ganger kritisert Israels håndtering av arkeologiske funn. En uttalelse i mai 2017 ble fremmet av 11 EU-land, palestinerne og araberstatene, men israelsk diplomati lyktes i å dempe ordlyden og få færre til å stemme for den. Likevel er Israel misfornøyd med at resolusjonen definerer Israel som okkupasjonsmakt når det gjelder Jerusalem og kritiserer israelske utgravinger i Øst-Jerusalem og rundt Gamlebyen, Gaza og Patriarkens grav i Hebron og Ragels grav i Betlehem. Haaretz 3.5.17 <https://www.haaretz.com/israel-news/1.786832>

På Vestbredden er det mer enn 8 000 registrerte, arkeologiske steder. Israelere gjør utgravinger 1 200 steder, blant annet i Qumran (der Dødehavsrullene ble funnet). Palestinske universiteter får ikke tillatelse til å gjøre utgravinger i C-området, der 60 % av Vestbreddens arkeologiske steder befinner seg. De første Dødehavsrullene ble funnet av beduiner på Vestbredden i 1946. I 2010 krevde jordanske antikvitetsmyndigheter å få tilbake noen av rullene, som de mente var tatt fra et museum under 1967-krigen. Nå har Israel trukket rullene fra en planlagt utstilling i Frankfurt i september 2019 fordi den tyske regjeringa ikke vil garantere at de vil bli levert tilbake hvis palestinerne gjør krav på dem. Forward 3.12.17 <https://forward.com/fast-forward/388804/dead-sea-scrolls-may-be-palestinian-germany-says/>

Gamle turistguider på Vestbredden og i Øst-jerusalem hadde autorisasjon fra Jordan. Nye guider er lært opp i Israel og snakker bare om jødiske kulturminner. Arkeologiske turistbøker og kart gir også desinformasjon. Hvilke fortellinger som berettes har også en politisk side, mener palestinske arkeologer.³⁴ Okkupasjonen handler også om kultur og identitet. På en internasjonal arkeologikonferanse ved An-Najah universitet i juli 2017 var det også et tema å synliggjøre israelsk praksis som har til hensikt å ødelegge palestinsk kulturarv. <https://www.najah.edu/en/events/tourism-archeology-international-conference/>

En del funn israelerne gjør virker drevet av ønsket om å finne bevis for Bibelens beretninger om en tidlig, jødisk sivilisasjon. At palestinerne utestenges fra arkeologiske steder på okkupert land og i Israel, gir også grunn til mistanke om at arkeologien blir «styrt» ut fra sionistenes politiske interesser. Gjenstander som blir funnet tas til Israel, som også har arkivene, og palestinske arkeologer har ikke tilgang.

Den israelske arkeologen Eilat Mazar arbeider i Silwan, en arabisk bydel i Øst-Jerusalem, finansiert Det hebraiske universitetet og den private organisasjonen Elad, som også driver den arkeologiske parken City of David. Stavanger Aftenblad 17.6.10

<https://www.aftenbladet.no/aenergi/i/aaBxM/Arkeologi-er-politikk-i-Jerusalem>

Også israelske arkeologer har begynt å snakke om at arkeologi brukes som våpen mot palestinerne, særlig utgravningene i Silwan-området. ([YouTube](#) 29.6.16 23.44 min).

Israels regjering aksepterer heller ikke at Israels største minoritet kaller seg palestinere. Ruiner etter palestinske landsbyer jevnes med jorden med bulldoser, og hurtigvoksende skog plantes der. [Jewish](#)

³⁴ Palestinian Universities under Occupation. 2015, s. 11. AURDIP.

[National Fund](#), etablert i 1901 for å kjøpe og utvikle palestinsk land med tanke på sionistisk kolonisering, er fortsatt i virksomhet og inviterer internasjonale organisasjoner til å plante et tre for Israel. Dette møter motstand, også fra israelske jøder. Organisasjoner som Zochrot («huske») og De-Colonizer har som mål å "kjempe mot historiens glemsel og undertrykte minner, for endelig å kunne se for oss et likestilt og felles liv, og en fredelig sameksistens".³⁵

Israel legitimerer okkupasjon med kultur og stenger palestinske institusjoner

I Israels kolonier på Vestbredden opprettes det kultursentre, som et ledd i å normalisere okkupasjonen. Israels nasjonalteater Habima har jevnlig opptrådt i kolonien Ariel. I kolonien Ma'ale Adomim, som har ca. 60 000 bosettere, ble det åpnet et stort kulturhus i 2015. Kolonien ligger langs motorveien som går til Jerusalem og Tel Aviv og fungerer som en forstad til Øst-Jerusalem, der palestinerne presses ut av israelske bosettere og myndigheter.

Kulturminister Miri Regev innførte i 2015 nye kriterier for økonomisk støtte til kulturinstitusjoner. De må rapportere om de det siste året har hatt forestillinger i bosettinger på Vestbredden. De som ikke har hatt det får 33 % kutt i bevilgningene, mens de som har opptrådt i bosettingene får 10 % bonus. ([Haaretz 15.6.15](#)).

Flere palestinske teatre i Israel ble truet med stenging i 2015. El Mina-teateret i Jaffa ble truet med at de ville miste statsstøtten etter at lederen, Norman Issa, nektet å opptre i en av Israels kolonier på Vestbredden. Al Midan-teateret i Haifa ble truet med stenging fordi de viste Bashar Murkus' stykke "A parallel time", om en palestinsk "terrorist".

Det palestinske nasjonalteatret Al Hakawati i Øst-Jerusalem fikk i november beskjed fra israelske myndigheter for gjeldsinnkreving, Israeli Enforcement and Collection Autoritet (ECA), om at de ville stenge teatret innen 48 timer. En innsamlingsaksjon berget teatret. Al Hakawati, grunnlagt i 1984, er en av de få palestinske kulturinstitusjoner som fortsatt finnes i Jerusalem. Ifølge ledelsen for teatret har Israel stengt aktiviteter ved Al Hakawati mer enn 35 ganger.

Rosavasking bidrar til Israels merkevarebygging

Rosavasking (pinkwashing) skjer gjennom at Israel blir framstilt som en bastion for homofile rettigheter og dermed også for menneskerettigheter ([Mondoweiss 30.11.2011](#)). Det skjer også gjennom regimets promotering av «gay turism»; strender, fester, steder og aktiviteter for homofile.

Et sentralt tema i pinkwashing-kampanjen er å beskrive det palestinske samfunnet som barbarisk og homofobt for å rettferdiggjøre Israels undertrykking av palestinerne. Under den første intifadaen (1987-93) ble utpressing brukt som forhørsmetode for å rekruttere palestinske kollaboratører. Det gjaldt homofili og annet som var lite akseptert i det palestinske samfunnet. Dette bidro til å mistenkeliggjøre homofile palestinere blant andre palestinere.

Utviklingen i den skeive bevegelsen er symptomatisk for interessekonflikten i regionen.³⁶ På 80-90-tallet ble seksualitet et politisk tema, etter hvert også LHBT-rettigheter (lesbiske, homofile, bifile, transkjønna). Palestinske homofile deltok på møtestedet Jerusalem Open House (JOH). I 1988 fikk israelske LHBT-grupper endret anti-sodomi-loven, som kriminaliserte homofile handlinger.

³⁵ Forward 19.7.16 <http://forward.com/opinion/345430/uncovering-the-lost-palestinian-villages-underneath-glitzzy-tel-aviv/>

³⁶ Haneen Maikay: The History and Contemporary State of Palestinian Sexual Liberation Struggle i: The Case for Sanctions against Israel. Ed. Andrea Lim. Verso 2012.

Israelske LHBT-grupper støttet etterhvert Israels nasjonale prosjekt for å oppnå sosial aksept. Da ortodokse jøder i august 2009 drepte to jødiske homofile, fikk palestinerne ikke framføre sitt budskap mot hatkriminalitet under demonstrasjonen. Men høyrepolitikere fikk ordet på scenen og den jødiske nasjonalsangen ble avspilt under våkenatta. Dette var kort tid etter operasjon Cast Lead i Gaza, der nesten 1 400 palestinere ble drept.

På Tel Aviv Pride Parade i 2010 ble det delt ut 5 000 israelske flagg til deltakerne. Episoder som dette bekrefter støtten til sionismen i den israelske, skeive bevegelsen.

[AlQaws](#) – den største organisasjonen for seksuelt og kjønnsmessig mangfold i det palestinske samfunnet – brøt i 2007 med JOH fordi JOH hadde utdefinert palestinernes erfaring med okkupasjon, apartheid, rasisme og daglige menneskerettighetsbrudd fra kampen for skeives rettigheter.

Den palestinske LHBT-bevegelsen kjemper både mot palestinske og israelske bevegelser som lager et hierarki, der andre kamper blir underordnet den nasjonale kampen. Palestinske, skeive personer har valgt å jobbe ut fra BDS-bevegelsens politiske plattform, heller enn å delta i såkalt upolitiske Pride-parader. Palestinian Queers for BDS ble grunnlagt i 2010.

I juni 2017 trakk mange filmskaperne seg fra Tel Aviv internasjonale LHBT-festival. Først ute var den prisvinnende, sørafrikanske filmskaperen John Tregov, som skulle vise festivalens åpningsfilm.³⁷ Det var [Pinkwatching](#) (rosa-overvåking), et kollektiv av palestinske skeive, som oppfordret til å boikotte festivalen i protest mot at israelske institusjoner bruker kampen for homofiles rettigheter til å dreie oppmerksomheten bort fra den kontinuerlige undertrykkinga av palestinerne.

I følge bloggeren Ali Abuminah (Electronic Intifada 5.6.17), hevdet festivalleder Hochner at de bruker den økonomiske støtten til å støtte fredsprosessen og fremme frihet, rettferdighet og toleranse. Abuminah mener at festivalen bløffer overfor deltakerne om sin uavhengighet og underslår regjeringas krav til lojalitet fra de som får offentlig støtte. Saka ble behørig omtalt i israelske medier: Tel Aviv LHBT filmfestival rammet av anti-israelske boikottere. [Jerusalem Post 25.5.17](#). Bølge av kanselleringer rammer Tel Aviv LHBT filmfestival grunnet BDS-press. [Haaretz 29.5.17](#).

Kulturell boikott internasjonalt

Stadig flere kunstnere verden over slutter seg til boikotten. Denne støtten og det at artister trekker seg fra forestillinger i Israel, får stor oppmerksomhet i israelske medier: Vanlige israelere får på den måten vite at det er økende opposisjon mot at Israel nekter palestinerne rettigheter. Israelske artister får vite at boikotten er rettet mot Israels undertrykkende regime og landets kulturambassadører.

I 2015 fikk en oppfordring til kulturboikott i Storbritannia over 1 000 underskrifter. ([Hyperallergic 17.2.15](#)). De som signerte var utøvere innen billedkunst, teater, musikk, film, TV og litteratur.

Framstående kulturpersonligheter som har støttet kulturell boikott er avdøde Stéphane Hessel, holocaustoverlever og bidragsyter til FNs menneskerettighetserklæring, Chuck D, Roger Waters, Talib Kweli, John Berger, Arundhati Roy, Iain Banks, Judith Butler, Junot Diaz, Naomi Klein, Ken Loach, Alice Walker, Angela Davis, Mira Nair, Mike Leigh og mange andre. Det har også jødiske forfattere og akademikere som Miko Peled, Michael Selzer, Ilan Pappé, Rabbi David Weiss, Moshe Menuhin, Eibie Weizfeld, Steve Quester, Joel Kovel, Norton Mezvinsky, Ora Wise, Norman Finkelstein, Phillips Bennis, Adam Sapporo og Daniel Bojaren gjort.

³⁷ <https://bdsmovement.net/news/wave-boycotts-hits-israeli-lgbt-film-festival-international-artists-heed-palestinian-call>

Toppartister som Elvis Costello, Gil Scott-Huron, Lauryn Hill, Faithless, Marianah, U2, Bjork, Zakir Hussain, Jean-Luc Godard, Snoop Dogg, Cat Power og Vanessa Paradis har avlyst forestillinger i Israel eller avslått å opptre der. Israelske arrangører klager over at det blir stadig vanskeligere for dem å få berømte artister, selv om de tilbyr høye pengesummer. Også kulturinstitusjoner og festivaler avslår finansiering fra Israel og lar være å invitere statsstøtta grupper, blant annet Edinburgh Fringe og São Paulo Biennial. ([BDSmovement.net/Cultural Boycott](http://BDSmovement.net/Cultural%20Boycott)).

På nettstedet *OPEN LETTERS Asking artists to cancel* publiseres stadig nye oppfordringer til kunstnere om å kansellere opptreden i Israel. Flere av dem har fulgt oppfordringen. I februar 2014 skrev den norske kirurgen og palestinaaktivisten Mads Gilbert et [åpent brev](#) til den amerikanske sangeren Neil Young: -Uavhengig av dine gode intensjoner vil du bli tatt til inntekt for okkupasjonsstaten hvis du gir konserter i Israel.

Kampanjen *Tell musicians: Don't entertain apartheid Israel!* oppdateres stadig med nye arrangementer. I juli 2017 gjaldt det Red Sea Jazz festival.

Del 5 Norge og Israel: Akademisk og kulturelt samarbeid eller boikott?

Til tross for at Oslo-avtalen fra 1993 i stor grad har gjort situasjonen for palestinerne verre, fortsetter norske regjeringer å støtte opp under en fredsprosess som har brutt sammen. Norge bruker sin lederposisjon i den internasjonale giverlandskomiteen (AHLC) til å administrere internasjonal økonomisk støtte til palestinerne. Israel har egentlig det økonomiske ansvaret som okkupasjonsmakt, men Norge og andre land betaler regningen uten å legge press på Israel for å oppheve denne lønnsomme okkupasjonen. Mye av pengene går faktisk til innkjøp av varer i Israel.

Det norske oljefondet er også med på å gjøre okkupasjonen lønnsom for Israel. Det uavhengige forskningssentret DanWatch viser i en rapport at Statens Pensjonsfond er den største investoren i de ulovlige bosettingene på Vestbredden med 5,2 milliarder euro av en total på 7,5 milliarder fra de største europeiske pensjonsfondene. ([Dagbladet 31.1.2017](#))

Boikott av Israel er ikke norsk politikk. Det er feilslått å tro at en utestengelse av israelske kunstnere vil være et konstruktivt bidrag til å løse konflikten i Midtøsten; tvert imot. Norge har langvarige, nære og vennskapelige forbindelser med både Israel og Palestina. Regjeringen ønsker bred dialog og samarbeid med begge parter om politikk, økonomi, menneskerettigheter og kultur.

Utenriksminister Børge Brende (H), pressemelding den 23. august 2015

Forskningssamarbeid og boikott

Den 12. januar 2017 inngikk Norge en samarbeidsavtale med Israel om forskning og utvikling. - Vi er på samme nivå som Norge var for førti år siden innenfor olje- og gass-sektoren. Israel holder på å utvikle sin industri. Her er et stort potensial. Norge har samtidig mye å lære fra Israel innenfor IT- og industrisektorer hvor Israel har stor kapasitet, sier Dan Poraz, ambassaderåd ved Israels ambassade i Norge.³⁸

Forskningssamarbeid med Israel skjer på flere felter.

³⁸ Idag.no <http://idag.no/samfunn/nyheter/midtosten/avtale-om-forskning-og-utvikling-mellom-israel-og-norge/19.25380>
Også omtalt i avisa Dagen <http://www.dagen.no/Nyheter/forskning/Ny-samarbeidsavtale-mellom-Norge-og-Israel-276249>

Et eksempel fra humaniora: På hundreårsjubileet for Balfour-erklæringa var NTNU i august 2017 vertskap for konferansen *Dagens Israel i en turbulent region: Politikk, økonomi og sikkerhet*.³⁹ I konferanseinvitasjonen står det: «Når vi ser bort fra det moralske spørsmålet om palestineres nød, må dagens Israel betraktes som en suksesshistorie, når det gjelder nasjonens overlevelse og blomstring» (red. oversettelse). Blant innleiderne var Adi Frimark fra Bar Ilan universitet, Uzi Rabi fra Tel Aviv universitet, Yossi Alpher som tidligere var leder for Jaffa Center for Strategic Studies, Avital Leibovich fra Global Jewish Advocacy i Jerusalem, pensjonert general Ephraim Lapid, Yitzhak Shichor fra Haifa universitet og ambassadør Efraim Halevy. Disse innleiderne representerer israelske akademiske institusjoner som definitivt bør boikottes. Seminaret ble betalt av Humanistisk fakultet ved NTNU.,

Norske universiteter deltar i europeisk forskningssamarbeid via EUs rammeprogram for forskning og teknisk utvikling gjennom EØS-avtalen. I EUs 7. rammeprogram (2007-2013) samarbeidet fem norske bedrifter og forskningsinstitusjoner med israelske selskaper og myndigheter som hadde prosjekter eller base på Vestbredden eller Øst-Jerusalem.⁴⁰ I heftet *Farlige forbindelser II* oppgis årsaken til at samarbeidet anses som problematisk.

Lyse Energi AS samarbeidet med Israel Electric Corporation (IEC) om cybersikkerhet for kritiske infrastrukturer.⁴¹ IEC manipulerte strømforsyningen til Gazastripen i 2008, og de planlegger og bygger infrastruktur for el-forsyning til de israelske koloniene.

PRIO - Institutt for fredsforskning samarbeidet med israelske Ministry of Security (Sikkerhetsdepartementet) om prosjektet *Offentlige oppfatninger av sikkerhet og personvern*.⁴² Departementet ligger i Øst-Jerusalem (som er ulovlig annektert av Israel).

Norsk Regnesentral samarbeidet med Afcon Control & Automation om personalisert, sentralisert autentiseringssystem.⁴³ Den israelske samarbeidspartneren har levert metalldetektorer til israelske kontrollposter på okkupert palestinsk område. Selskapet leverer også tjenester til det israelske militæret og fengselsmyndighetene.

SINTEF samarbeidet med Ahava Dead Sea Laboratories i prosjektet *SKIN TREAT* (hudbehandling).⁴⁴ Kosmetikkprodusenten Ahava lager produkter som inneholder leire og mineraler fra Dødehavet på den okkuperte palestinske Vestbredden. Selskapets fabrikk og besøkssenter ligger i den israelske bosettingen Mitzpe Shalem ved Dødehavet.

Norsk institutt for naturforskning (NINA) samarbeidet med Israel Nature and National Parks Protection Authority (INPA) i *European biodiversity observation network (EBONE, nettverk for å observere biologisk mangfold)*.⁴⁵ Den israelske samarbeidspartneren administrerer og

³⁹ Contemporary Israel in a Turbulent Region: Politics, Economics and Security. ntnu.edu/contemporary-israel2017

⁴⁰ *Farlige forbindelser II*, Norske bånd til den israelske okkupasjonen, 2015, kap. 7. Utgitt av Fagforbundet og Norsk folkehjelp.

⁴¹ CORDIS: CockpitCI Project ID: 285647 Funded under: FP7-SECURITY
http://cordis.europa.eu/result/rcn/173345_en.html

⁴² CORDIS: PACT Project ID: 285635 Funded under: FP7-SECURITY
http://cordis.europa.eu/result/rcn/181728_en.html

⁴³ CORDIS: PCAS Project ID: 610713 Funded under: FP7-ICT
http://cordis.europa.eu/project/rcn/110720_en.html

⁴⁴ CORDIS: SKIN TREAT Project ID: 213202 Funded under: FP7-NMP
http://cordis.europa.eu/project/rcn/89310_en.html

⁴⁵ CORDIS: EBONE Project ID: 212322 Funded under: FP7-ENVIRONMENT
http://cordis.europa.eu/result/rcn/56058_en.html

kontrollerer nasjonalparker både i Israel og på Vestbredden. I mars 2015 stod denne myndigheten bak rivingen av EU-finansierte tilfluktsrom i Øst-Jerusalem. Ifølge bloggen +972⁴⁶ har INPA etablert fem nasjonalparker på palestinsk land knyttet til Øst-Jerusalem, ingen i Vest-Jerusalem. Siste tilskudd er i den østlige skråningen av fjellet Scopus, noe som hindrer nødvendig utbygging av infrastruktur for to palestinske nabolag og knytter sammen Øst-Jerusalem med den store kolonien Ma'aleh Adumim på Vestbredden. Dette skjer til tross for at området ikke har verdier som skulle tilsi etablering av nasjonalpark; det må betraktes som nok en metode for å presse ut palestinske innbyggere. B'Tselem (The Israeli Information Center for Human Rights in the Occupied Territories) beskriver prosessen i denne saka, der palestinske innbyggernes forsøk på å utvikle lokal infrastruktur i samarbeid med israelske myndigheter ble overkjørt.⁴⁷

I 2013 vedtok EU at forskningsmidler ikke skal gå til aktører registrert i bosettinger eller til aktivitet i bosettingene. Ettersom økonomien i Israel og de okkuperte områdene er vevet tett sammen, er dette knapt mulig. Dessuten kan israelske aktører som er aktive i bosettingene likevel kunne motta midler dersom de kan overbevise EU om at de har et system som sikrer at EU-midlene bare blir brukt innenfor internasjonalt anerkjente grenser. EU-vedtaket blir altså neppe effektivt.

Det nye rammeprogrammet Horizon 2020 har avsatt 77 billioner euro i perioden 2013 – 2020, begrenset til sivile forskningsprosjekter. Men EU-kommisjonen er aktiv pådriver for tosidige prosjekter, der applikasjonene kan brukes både til sivile og militære formål.⁴⁸ Under en sesjon i EU-parlamentet i mars 2016, ble det påvist at israelske Elbit Systems og statseide Israeli Aerospace Industries har fått finansiert militær forskning, inkludert utvikling av produkter som har blitt testet i okkuperte områder.⁴⁹

Det påstås at akademisk boikott hindrer akademisk utveksling mellom forskere i Norge og Israel. Det stemmer ikke. I Vesten er det fri flyt av publiserte forskningsresultater. Siterer jeg relevant forskning fra en israelsk forsker og lurer på noe, sender jeg en epost og får svar. Det er samarbeid med israelske institusjoner vi boikotter, ikke enkeltforskere.

Jeg hadde et forskningsprosjekt om idrett på Vestbredden og ble tilbudt forskningsmidler fra Israel. Hadde jeg sagt ja og utvidet prosjektet til Israel, ville jeg fått rikelig med midler til reiser og konferanser. Men jeg deltar ikke i prosjekter betalt av staten Israel.

Gerd von der Lippe, professor i idrettssosiologi, 5.9.2017

Petroleumsforskning

Universitetet i Stavanger (UiS) har inngått samarbeidsavtale med det israelske universitetet Technion om petroleumsteknologi. Både UiS og NTNU (Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet) deltok i en delegasjon til Israel i september 2016, ledet av daværende olje- og energiminister Tord Lien (Frp). Formålet var å knytte kontakter innen akademia og næringsliv for å fremme samarbeid. Dette skapte debatt i akademia og i oktober arrangerte Den nasjonale forskningsetiske komite for naturvitenskap og teknologi (NENT) et åpent møte med tema «Forskningssamarbeid med omstridte aktører». Der uttalte rektor Gunnar Bovim ved NTNU at de foreløpig ikke hadde planer om å følge opp

⁴⁶ Zvi Beninga 14.1.12 'National Parks' in East Jerusalem: New tool in occupation toolkit

<https://972mag.com/national-parks-in-east-jerusalem-a-new-method-in-the-occupation-toolkit/32931/>

⁴⁷ B'Tselem 16.9.14 Mount Scopus Slopes National Park and the harm it causes al-'Esawiyah and a-Tur

http://m.btselem.org/jerusalem/national_parks_mount_scopus_slopes

⁴⁸ ECCPALESTINE. Fact Sheet: Dual use technology – how Europe funds Israeli military companies through Horizon 2020 <http://us3.campaign-archive1.com/?u=b20c8128ae6874a5153d06f11&id=3a9a6b0c46&e=016efe119f>

⁴⁹ ECCPALESTINE 7.4.16 Unlawful Participation of Israeli Arms Companies in Horizon 2020 Exposed

<http://www.eccpalestine.org/unlawful-participation-of-israeli-arms-companies-in-horizon-2020-exposed/>

delegasjonsreisen, men at forskere ved NTNU står fritt i å velge sine prosjekter og samarbeidspartnere.

AKULBI tok i juni 2016 initiativ til et opprop mot universitetssamarbeid med Israel om petroleumsteknologi.⁵⁰ Blant de første underskriverne var profilerte akademikere fra universitetene i Stavanger, Oslo, Tromsø og NTNU i Trondheim, avdelinger av Norsk tjenestemannslag fra de samme universitetene, fagforeningene IndustriEnergi, Fagforbundet, LO i Oslo og leder for SAIH (Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpesfond). Nær 900 personer har til nå støttet oppropet.

Den 5. november 2016 vedtok Studentersamfundet i Trondheim en resolusjon med krav om at NTNU stanser kommunikasjonen med israelske universiteter angående det eventuelle samarbeidet om olje- og gassforskning. Den 17. november vedtok Trondheim kommune å boikotte alle varer og tjenester som Israel produserer på okkupert palestinsk område. Kommunen bad samtidig NTNU forsikre seg at de ikke støtter opp under eller bidrar til aktivitet på okkupert område. 1. desember 2016 vedtok Studentparlamentet ved Universitetet i Oslo en resolusjon med støtte til AKULBIs opprop. (Se akulbi.no).⁵¹

Oljen og gassen som Israel er ute etter, ligger blant annet i palestinsk farvann, der grensene er omstridte. Israel har ikke internasjonalt anerkjente grenser. De har kontinuerlig utvidet landområdet utover FN's delingsplan fra 1949 ved okkupasjon og annektering. Å hjelpe Israel med petroleumskompetanse vil være å styrke okkupantens strategiske og økonomiske posisjon på bekostning av palestineres rettigheter.⁵²

Byplanlegging

Oslo Urban Arena, et forum for byutvikling, valgte i september 2016 å invitere Hila Oren fra Tel Aviv Foundation som en profilert taler. Sju norske planleggere reagerte på dette og skrev:

- Fra 1995 var vi med på å bygge palestineres kapasitet innen planlegging og byutvikling som følge av Oslo-avtalen. ... Hun skal fortelle oss om Tel Avivs store suksess innen det som kalles branding (merkevarebygging) av byer. For oss representerer Tel Aviv en konflikt der den tapende befolkningen langt på vei er fortrent til fordel for europeiske koloniserere med jødisk bakgrunn.

Palestineres Ministry of Planning, som disse planleggerne var med på å bygge opp med betydelige norske midler, er nå nedlagt. Som en av deres tidligere kollegaer fortalte dem i juli i år:

- Vi har ikke noe land å planlegge i. Da trenger vi ikke noe planleggings-departement.

Sju palestinske akademikere tok initiativ til en liknende uttalelse som den norske. Uttalelsen er i tillegg signert av 95 palestinske akademikere og kunstnere som bor i Jaffa-Tel Aviv eller er tvunget i eksil og nektes å komme tilbake, selv om de er israelske borgere. Les mer på akulbi.no.⁵³

Kulturelt samarbeid og boikott

Norge har kulturavtale med Israel og Utenriksdepartementet sponser kultursamarbeid. Norges

⁵⁰ Opprop <https://www.ipetitions.com/petition/oppnop-mot-norsk-israelsk-oljesamarbeid-i-akademia>

⁵¹ Omstridt olje- og gass-samarbeid med Israel <http://palestinakomiteen.no/akulbi-nytt/olje-gass-samarbeid-israel/>

⁵² «Det israelske gasseventyret og Norge som den gode fe: Hvorfor Norge bør si nei til å støtte Israel med gassutvinning» av Peder Martin Lysestøl. (16 sider). AKULBI og Palestinakomiteen 2016.

http://palestinakomiteen.no/wp-content/uploads/2016/09/Gasseventyret_net-1-1.pdf

⁵³ Akulbi.no <http://palestinakomiteen.no/akulbi-nytt/oslo-urban-arena/>

ambassade i Tel Aviv skrev i en rapport⁵⁴ i desember 2016: Ambassaden arbeider for å skape større interesse for og kunnskap om norsk kulturliv, samt å øke etterspørselen etter norsk kultur i Israel. Konserter, visning av filmer, besøk av artister og kunstnere skjer først og fremst på lokalt israelsk initiativ. Det har vært en merkbar økning i kulturaktiviteter de siste årene, med mange kulturelle arrangementer innenfor de fleste sjangre:

- Norsk musikk, både elektronika, jazz og hard rock
- Film og teater
- Oversatt norsk litteratur
- Presse og besøksreiser

Kultursamarbeidet bidrar klart til å normalisere apartheidstaten. Men enkelte kunstnere velger å avstå fra dette. En av dem er den kjente sangeren og musikeren Moddi, som avlyste en planlagt konsert i Israel.

En dag i fremtiden, når dialog er et middel til å løse konflikt og når grunnleggende menneskerettigheter blir respektert, håper jeg på endelig å kunne gjøre min første konsert i Israel. Inntil da er stillheten det sterkeste våpenet jeg har.

Pål Moddi Knutsen, kronikk på NRK Ytring 3.1.2014

Ikke dans med okkupantstaten

Israels dansekompani Batsheva har flere ganger besøkt Norge. I desember 2016 arrangerte AKULBI og Palestinakomiteen i Norge en markering før forestillinga i Bærum kulturhus. Markeringa fikk støtte fra SV og Rødt i Bærum, Rød Ungdom, Sosialistisk Ungdom, NKP, Fellesforbundet avd. 860 Oslo Grafiske fagforening, EL og IT Forbundet, LO i Oslo, Bestemødre for fred og BDS Norge. SV fremmet i etterkant en interpellasjon i kommunestyret om at Bærum kulturhus bør avslutte samarbeidet med Batsheva. ([akulbi.no 10.12.16](http://akulbi.no/10.12.16)).

Dansegruppa har også blitt møtt med protester i Storbritannia, Italia og Canada. De har tidligere brukt musikk av den britiske komponisten Brian Eno til sine forestillinger. Nå nekter han truppen å bruke sin musikk.

Bryt samarbeidet med Habima! – et lærestykke i kulturell boikott

Nationalteatret i Oslo samarbeidet fra høsten 2013 med Israels nasjonalteater Habima fram til 2016, til tross for skarp kritikk og en debatt som varte i 3 år. Kunstnere og aktivister både i Norge og Israel engasjerte seg og israelske myndigheter protesterte mot en kunstvideo om saka høsten 2016. Nok et etterspill kom da Habima samme høst satte opp en forestilling i bosettinga Kiryat Arba, kjent for sine ekstreme kolonister. Ledelsen for teatret skrev da: «Vi er interessert i å fortsette å levere høykvalitetskultur til alle Israels borgere ...».

Teatersamarbeidet var en del av TERRORisms, et prosjekt i regi av den europeiske teaterunionen (UTE). I 2011 ble Ilan Ronen president for UTE, et valg som var kontroversielt. Han var også kunstnerisk leder for Israels nasjonalteater Habima. På oppstartmøtet på Nationalteatret ble initiativtakerne utfordret på om samarbeidet var etisk riktig, siden Habima spiller i koloniene på Vestbredden. Prosjektet kunne dermed bidra til å legitimere brudd på folkeretten. Teatre i Haifa og London trakk seg fra prosjektet.

⁵⁴ E-post torsdag 1. desember 2016 fra Kulturseksjonen KGL. NORSK AMBASSADE TEL AVIV. Subject: Israel. Årlig rapportering på kulturfeltet. Arkivkode 707/416

https://gallery.mailchimp.com/02373a44079005d141fbae524/files/7eb4f4a1-e658-478d-836b-1ba9a6aa3444/Rapport_fra_no_ambassade_i_Israel_kulturfeltet.pdf

I juli 2014, under krigen mot Gaza, lanserte TeaterTanken underskriftskampanjen *NATIONALTHEATRET, AVBRYT SAMARBEIDET MED ISRAELS NASJONALTEATER NÅ!*⁵⁵ Den fikk raskt nær 3 000 underskrifter. Musikernes fellesorganisasjon fulgte opp med denne uttalelsen på sitt landsmøte i oktober 2014: "MFO ønsker å vise solidaritet med kunstnere og kulturarbeidere på tvers av landegrensene ved å arbeide for en boikott av israelske kulturinstitusjoner i ulovlige bosettinger på Vestbredden. MFO vil også styrke samarbeidet med israelske og palestinske artister og kulturorganisasjoner som driver fredsskapende arbeid i regionen."

I forbindelse med Nationaltheatrets premiere på sitt bidrag arrangerte AKULBI og Palestinakomiteen i januar 2015 en markering foran Nationaltheatret. Atten organisasjoner slutta seg til: Musikernes Fellesorganisasjon, Fagforbundet, Film- og teater teknisk forening, Norsk Folkehjelp, Sosialistisk ungdom, Sosialistisk Venstreparti, AUF, AUF Oslo, Rødt, Rød Ungdom, Bestemødre for fred, Palestine Network Norway, Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom, Fellesforbundet avd 850 Oslo Grafiske Fagforening, Industri Energi, Fagforbundet Oslo, Fellesutvalget for Palestina og BDS Norge.

Samme måned arrangerte teaterregissør Marius Kolbenstvedt med flere festivalen MOTforestillinger på Caféteatret i Oslo. Blant annet var det høytlesing fra boka utgitt av organisasjonen Breaking the silence: *BRYT TYSTNADEN, Israelske soldaters vittnesmål från de okkuperade områdena*. Seinere har flere MOTforestillinger vært arrangert, med palestinske og israelske kunstnere som er kritiske til Israels regime.

Kunstnerne Pia Maria Roll og Marius von der Fehr tok høsten 2016 opp tråden fra protestene mot samarbeidet med Habima. I en kunstvideo vist under Nationaltheatrets Ibsen-festival, beklaget en «representant» for Nationaltheatret samarbeidet. «The National Theatre of Norway's official apology for the cooperation with Habima.» ([YouTube](#) 22.9.16). Dessverre har ikke Nationaltheatrets reelle ledelse gjort det samme.

På programmet for den europeiske teaterunionens (UTE) årsmøte i mai 2015, som ble holdt i Tel Aviv, ble teatrene også invitert til seminaret 'The Democratic dilemma with Counter-Terrorism'. Her deltok representanter for israelsk militære og etterretning. Kulturboikotten ble debattert med overskriften *Artists boycotting artists?* Israel forbyr for øvrig ved lov sine borgere å oppfordre til boikott. En lang rekke europeiske teater- og kulturarbeidere sendte et åpent brev til deltakerne på UTEs årsmøte, der de kommenterte møteprogrammet og de inviterte debattantene. Brevet hadde overskriften: «Kunstnernes rett til å si nei: Hva skal kunstnerne gjøre når kunsten brukes til statspropaganda?»

Nationaltheatrets deltakelse i prosjektet «TERRORisms» viser klart hvordan representanter for israelske kulturinstitusjoner utnytter kultursamarbeid og langt fra er så kritiske til regimets politikk som de hevder. (Lenker til debattinnlegg og filmklipp finnes på akulbi.no).

Europas skyld i tidligere overgrep mot jøder gjør oss handlingslammet og har gjort at vi altfor lenge har tålt altfor vel de overgrep som har funnet sted, og i økende grad finner sted mot palestinerne. Tiden er overmoden for en tydeligere reaksjon fra verdenssamfunnet, ikke mot jøder, men mot Israels politikk. En kulturboikott er en av mange mulige reaksjonsformer. Som kulturarbeider er dette den som synes mest relevant for meg i forhold til Israel nå, selv om jeg i nesten enhver annen sammenheng tror på kunstens muligheter til å fremme dialog, skape fred og bygge broer og vil fortsette å initiere prosjekter med denne troen som basis.

Erik Hillestad, Kirkelig kulturverksted, Dagbladet 15.08.2006

⁵⁵ TeaterTankens underskriftskampanje 2016 <http://www.underskrift.no/vis/5192>

Idrettsboikott

Idrettsboikotten mot Israel har en lang historie. Heftet *Rødt kort til Israel*, utgitt av Palestinakomiteen i 2013, beskriver utviklinga av idrettsboikotten: Om palestinske fotballspillere som er blitt arrestert og fengslet, sviket fra UEFA – Det europeiske fotballforbundet der Israel er medlem, FIFA og lærdommer fra idrettsboikotten mot Sør-Afrika, om å blande fotball og politikk og om kampanjer mot mesterskap i Israel.⁵⁶

Heftet ble laget i forbindelse med protestene mot at Israel arrangerte U21-EM i fotball i 2013. Palestinakomiteen startet en egen kampanje for å få flyttet U21 i 2013 til et annet land. Den ble støttet av AKULBI, Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom og Sosialistisk Ungdom. Saken ble tatt opp i møte med Norges fotballforbund (NFF) hvor også den tidligere palestinske toppspilleren Mahmoud Sarsak deltok i forbindelse med en lengre turne i Norge. ([Palestinakomiteen.no 12.6.12](http://palestinakomiteen.no)).

Sarsak satt tre år i israelsk fengsel uten tiltale eller dom og ble sluppet fri i 2012 etter knapt 90 dagers sultestreik. Saka fikk stor oppmerksomhet, blant annet i [VG 5.6.2013](#). Den norske landslagsspilleren Tariq Elyounoussi oppfordret til boikott av EM i Israel ([VG 6.6.2013](#)). I 2015 var det en internasjonal kampanje for å suspendere Israel fra FIFA, fordi det israelske fotballforbundet inkluderer lag fra koloniene på Vestbredden. ([Mondoweiss 18.5.15](#)).

For Israel er mannlige palestinske fotballhelter «farlige». Helter fra Gaza og Vestbredden skal helst defineres som «terrorister», for å legitimere drap, fengsling og hindringer slik at landslaget ikke kan stille med de beste spillerne. Det palestinske fotballforbundet (PFA) ble medlem av FIFA i 1998 og konkurrerer i det asiatiske fotballforbundet (AFC). Israels fotballforbund (IFA) har vært medlem av FIFA siden 1992 og var opprinnelig også med i AFC. De ble utestengt derfra i 1974 i protest mot Israels behandling av palestinerne.

Situasjonen for palestinsk fotball

Palestinske fotballspillere blir jevnlig angrepet, hindret å delta på sine egne lags fotballkamper fordi de blir holdt tilbake ved sjekkpunkter eller nektes å reise mellom Gaza og Vestbredden. Flere blir fengslet og drept, det gjelder også barn som spiller fotball. Palestinske fotballarenaer har blitt bombet og ødelagt gjentatte ganger.

Israel hindrer palestinsk import av fotballutstyr og tillater ikke hele landslaget i herrefotball å trene sammen og konkurrere utenlands. Trenere fra FIFA er flere ganger invitert til Gaza for å skolere spillerne der, men Israel nekter dem å reise dit. Palestinerne har dermed i realiteten ingen sjanser til å kvalifisere seg til internasjonale konkurranser som VM og OL. Et eksempel på hindringer palestinsk fotball møter, er da israelske myndigheter i 2016 nektet lederen for det palestinske OL-laget å forlate Gaza for å reise til Brasil og holdt igjen OL-delegasjonens drakter og utstyr, slik at utøverne måtte kjøpe nytt i Brasil. ([Nettavisen/NTB](#))

Det første palestinske mesterskapet for 7-er fotball for kvinner ble spilt på Vestbredden i 2007. Kvinne-landslaget i fotball greide for første gang å samles i Jordan i 2007 under Vest-Asia-mesterskapet for kvinnefotball. Der har de spilt mange ganger med de beste spillerne. Når de først kommer utenfor Vestbredden og inn i andre land, går resten som regel greit. Når de spiller kamper på Vestbredden, blir de forsinket ved israelske sjekkpunkter. Alle spillerne er vant til dette. De er ikke redde, bare irriterte. Kampene blir som regel forsinket, men media og fansen venter på dem. Kvinnefotballen på Gaza ble lagt død etter krigene mot Gaza, men på Vestbredden er det for tida 19 klubber.

⁵⁶ Rødt kort til Israel. Palestinakomiteen 2013, 40 sider: <http://palestinakomiteen.no/wp-content/uploads/2014/07/Fotballhefte-Mahmoud-Sarsak-og-palestinsk-fotball-2013-trykk2.pdf>

Rasisme mot palestinerne er institusjonalisert i israelsk fotball. Segregering innen ungdomsligaer og anti-palestinske hatytringer fra israelske fankubber har blitt rutine og skjer uten at noen straffes. Samtidig som palestinsk fotball blir hindret, spiller seks israelske fotballklubber fra de ulovlige israelske koloniene på den palestinske Vestbredden i den offisielle israelske fotballigaen. Dette er brudd på FIFAs regler.

Når FIFA lar dette pågå uten sanksjoner mot Israel, bidrar de til å legitimere Israels handlinger. Når Norges fotballforbund gjemmer seg bak FIFA og ikke våger å protestere mot Israels straffefrihet, er også NFF medansvarlig for Israels brudd på folkeretten.

Norges Fotballforbund lar Israel diktere spillereglene

På FIFA-kongressen i Bahrain i mai 2017, fremmet det palestinske fotballforbundet (PFA) forslag om at FIFA måtte reagere på at Israel har fotballklubber fra de ulovlige koloniene på okkupert palestinsk område. Forslaget fra PFA var støttet av 174 palestinske fotballklubber, idrettsorganisasjoner og mer enn 100 fagforeninger og menneskerettighetsorganisasjoner, som representerer millioner av innbyggere i 28 land i verden. FIFA utsatte saka med Norges Fotballforbunds (NFF) støtte. Israel argumenterer med at FIFAs regler ikke kan iverksettes siden der ikke er noen permanente grenser. ([Al Jazeera 11.5.2017](#)). På et møte i Kolkata (India) 27. oktober bestemte FIFAs råd seg for å lukke denne saken. ([Red Card BDS Movement 27.10.17](#)). PFA har fremmet saken for CAS, voldgiftsdomstolen for sport.

AKULBI skrev før kongressen til NFF og spurte om fotballforbundet ville godta brudd på FIFAs vedtekter. (Se brevet under Kilder og ressurser). Presidenten i NFF, Terje Svendsen, innrømmet i Dagsnytt18 den 4. mai 2017 at han var enig med Gerd von der Lippe fra Palestinakomiteen i prinsippet, men ikke i praksis. Han ville ikke `bli vikla inn i en politisk konflikt` for den var så `vanskelig og betent`. Å akseptere Israels ulovlige koloni-fotballag, forstås altså som nøytralt.

Norge spiller mot Israel i EM-kvalifiseringer

Da U21-herrelandslaget i fotball spilte mot Israel på Marienlyst stadion i Drammen 5. september, stilte aksjonister med Palestina-flagg seg opp for å markere at Israel ødelegger palestinsk fotball med brutale midler. Politi og vakter var raskt på pletten og viste demonstrantene bort. -Israel bør bli utestengt fra FIFA – Det internasjonale fotballforbundet – inntil de respekterer palestinerne rettigheter, påpeker fotballentusiasten Jan Briseid fra Palestinakomiteen. ([akulbi.no 6.9.17](#))

Idrettsboikotten mot Israel åpner øynene på mange her hjemme når det gjelder Israels behandling av palestinerne. Den gir også et sterkt signal til Israels idrettsutøvere om at regimets behandling av palestinske idrettsutøvere møter reaksjoner internasjonalt.

Del 6 Israels angrep på BDS-bevegelsen

Israel og landets venner har gått til kraftige angrep på BDS-bevegelsen og kritiserer kampanjen for å fremme antisemittisme. Israels behov for å kneble kritiske, politiske ytringer øker i takt med deres sviktende omdømme som demokrati og rettsstat. Forsøkene på å kriminalisere og delegitimere solidaritetsbevegelsen er tydelige tegn på Israels frykt for den økende støtten til BDS-bevegelsen.

Etterretningsminister Yisrael Katz har argumentert for «sivil eliminering» av lederne for BDS-bevegelsen. Ingen vestlige regjeringer har protestert. Omar Barghouti, en av lederne, reagerer på opptrappingen av trusler fra Israel. Dette betyr faktisk oppfordring til drap. ([AURDIP 6.3.16](#)) Han påpekte også under sitt Norges-besøk i februar 2017 at BDS-aktivister angripes både med reiseforbud, spionasje, bestikkelser og lovverk.

Israels regjering bruker store penger på å bekjempe BDS-bevegelsen. I 2016 fikk Departementet for strategiske saker tildelt 32,8 mill. dollar for å bekjempe boikottbevegelsen, mens Utenriksdepartementets bevilgning var på 10 mill. dollar, ifølge [Haaretz 3.2.16](#). Strategidepartementet overfører deler av midlene til noen lands utenriksdepartementer og til sionistiske organisasjoner i utlandet som benyttes til PR-arbeid på universiteter og andre steder. ([Haaretz 26.10.17](#)).

I samme artikkel avdekket Haaretz at Israels regjering i all hemmelighet har engasjert det Chigago-baserte advokatfirmaet Sidley Austin, for å bekjempe BDS-aktivister i Europa, Nord-Amerika og andre steder. De skal gi juridiske råd og følge opp rettsaker. Sidley Austin er et av de største advokatfirmaene i USA, med 1 900 advokater og fire kontorer i Europa. En kontrakt med et annet fikk til slutt en samlet verdi på 925 millioner euro. Justisdepartementet og Strategidepartementet har nektet å gi informasjon om hva slags aktiviteter dette er, men de er karakterisert som «diplomatisk ekstremt følsomme». Israel ønsker ikke at det skal bli kjent at de finansierer slik virksomhet, fordi det kan oppfattes som at Israel blander seg inn i andre lands anliggender.

I desember 2017 meldte media at Knesset har godkjent en plan for å bekjempe BDS-bevegelsen verd 720 millioner dollar. Planen skal finansieres delvis av Israel og delvis av utenlandske organisasjoner og jødiske givere gjennom en privat organisasjon styrt av israelske tjenestemenn og utenlandske donorer. Siden organisasjonen ikke er underlagt Utenriksdepartementet, vil den kunne agere raskere og mer fleksibelt siden den ikke trenger å ta hensyn til regjeringsbyråkratiet eller juridiske begrensninger. Organisasjonen skal organisere offentlige kampanjer, lobbyvirksomhet, solidaritetsbesøk i Israel for opinionsskapere, aktiviteter i sosiale medier og samarbeid med pro-Israel-organisasjoner globalt, med hovedvekt på Europa. Forward 31.12.17
<https://forward.com/fast-forward/391129/israeli-government-oks-72-million-anti-bds-project/>

NGO Monitor er en israelsk organisasjon som systematisk overvåker og motarbeider frivillige organisasjoner (NGO-er) som de mener er Israel-fiendtlige. I følge Human Right Watch (2009, sitert i engelsk Wikipedia) gjør NGO Monitor ingen egne feltundersøkelser, men fordømmer alle som kritiserer Israel. Amnesty, Det norske flyktningsrådet og Goldstone-rapporten (2009 HSRC Report) er blant dem som har fått gjennomgå. NGO Monitor har også gått til angrep på det anerkjente medisinske tidsskriftet Lancet for deres mangeårige prosjekt om helsesituasjonen i Palestina, Lancet Palestine Health Alliance. NGO Monitor har flere ganger vist at de kan legge effektivt press på kommisjoner og redaksjoner som gir rom for Israel-kritiske eksperter og artikkelforfattere.

Flere land støtter Israels kamp mot BDS. Britiske myndigheter har varslet at de vil forby offentlige institusjoner å boikotte varer fra selskaper som støtter opp under okkupasjonen. Flere amerikanske delstater, Canada og Frankrike har vedtatt lover mot boikott på ulike nivåer.

Derimot har Sverige, Irland, Sveits og Nederland slått fast at det er legitimt og innenfor yringsfriheten å oppfordre til boikott av Israel. Tunge organisasjoner som Amnesty International, Human Rights Watch og 352 europeiske menneskerettsorganisasjoner, kirkegrupper, fagforeninger og politiske partier har forsvart retten til BDS og tatt avstand fra Israels angrep på yrings- og organisasjonsfriheten.

Israels boikottlov rammer yrings- og organisasjonsfriheten

I 2011 vedtok parlamentet i Israel, Knesset, The Law of Boycott (boikottloven) etter sterke protester fra israelske menneskerettsorganisasjoner ([The Guardian 11.7.2011](#)). Loven rammer organisasjoner og enkeltpersoner, både i og utenfor Israel, som oppfordrer til økonomisk, kulturell og akademisk boikott av Israel eller koloniene på Vestbredden. Loven hjemler straffereaksjoner som bøter, og innreisenekt til Israel.

De som nektes innreise til Israel mister også muligheten til å besøke Palestina, siden Israel også kontrollerer grenseovergangen fra Jordan til Vestbredden. I mars 2017 vedtok Israels parlament Knesset et tillegg til innreiseloven - The Law of Entry. Lovtillegget innebærer at det er forbudt å gi visum eller oppholdstillatelse til utenlandske statsborgere som oppfordrer til BDS ([Washington Post 7.3.17](#)). Loven er sterkt kritisert både innenfor og utenfor Israel fordi den rammer ytringsfriheten og organisasjoner og personer som kritiserer Israel for brudd på folkeretten. Loven blokkerer også kontakt og samarbeid med palestinerne.

I juli 2016 vedtok Knesset en ny lov som krever at menneskerettighetsgrupper som mottar mer enn halvparten av sin finansiering fra utlandet – inkludert fra europeiske regjeringer – må vise dette tydelig i all kontakt med det offentlige, i aviser, på TV, plakater og internett. Kritikere mener loven vil ramme et par dusin venstreorienterte grupper som arbeider for palestinerne rettigheter, mens høyreorienterte NGO'er som støtter bosettingene ikke vil bli avkrevd å offentliggjøre sine ofte lite transparente, utenlandske finansieringskilder ([The Guardian 12.7.16](#)).

I et opprop i februar 2017 forsvarte **57 norske organisasjoner retten til å drive BDS-aktiviteter og til å kjempe for menneskerettighetene og folkeretten med fredelige midler.**⁵⁷ LO-leder Hans-Christian Gabrielsen uttrykte uro for at loven ville ramme kontakten med palestinske fagforeninger, mens generalsekretæren i Mellomkirkelig Råd sa dette til Vårt Land den 7. mars: «Det er ganske alvorlig at loven også rammer de som handler i tråd med internasjonal lov og tar til orde for boikott av varer fra bosettingene».

Del 7 Argumenter mot boikott – og svar

Hvorfor boikotte akkurat Israel?

Svar: Israel er ikke den eneste staten som begår menneskerettighetsbrudd. Men at urett skjer flere steder i verden er ingen grunn til å la være å engasjere seg for palestinerne rettigheter. Å si at det finnes verre stater enn Israel, kan ikke bety at Israel skal ha immunitet mot kritikk og reaksjoner helt til all annen urett i verden er borte.

Men Israel er også et spesielt tilfelle. Den er en av de få stater i dagens verden som både praktisk og juridisk er bygd på at én folkegruppe – jødene - skal ha forrang, mens en annen gruppe – palestinerne - undertrykkes, trakasseres og fordrives fra deler av landet. Det er dette som gjør Israel ikke bare til en okkupasjonsmakt, men en apartheidstat. Palestinerne utgjør i dag omtrent halvparten av befolkningen i det samlede, historiske Palestina (pluss Golan-høydene); som har vært under israelsk kontroll i 50 år.

Er ikke boikotten bare antisemittisme i praksis?

Svar: Å kjempe mot Israels okkupasjon og apartheid er ikke antisemittisme, men legitim kritikk av Israels politikk og handlinger. Det er feil å gi Israel fritak fra sanksjoner for brudd på folkeretten, mens landet på samme tid nyter godt av økonomisk støtte og gunstige handelsavtaler både med USA og EU.

Boikotten handler ikke om å boikotte jøder. Mange aktive forkjempere for boikotten er jøder. Påstanden om antisemittisme blander sammen Israel som stat og jøder, en religiøs gruppe eller folkegruppe. Ikke alle jøder er israelere, de fleste jøder bor i andre land. Og ikke alle israelere er jøder – over 20% av de 8,3 millioner innbyggerne i Israel (uten okkuperte områder) er ikke jøder. Boikotten

⁵⁷ Stopp Israels angrep på BDS-bevegelsen og kriminalisering av menneskerettighetsaktivister, 18.2.2017 <http://palestinakomiteen.no/wp-content/uploads/2017/02/Stopp-Israels-angrep-paa-BDS-bevegelsen-og-kriminalisering-av-menneskerettighetsaktivister-3.pdf>

er heller ikke rettet mot israelere (jøder eller andre) som arbeider i institusjoner utenfor Israel, for eksempel ved engelske eller franske universiteter.

Antisemittisme er en form for rasisme. Det er et gammelt og internasjonalt fenomen, en sterk negativ fantasi om jøders egenskaper i kraft av at de er jøder. Antisemittisme trenger ikke fakta for å overleve. Men Israels erobringer av land vil sammen med den dårlige behandlingen av palestinerne, både på okkupert område og i selve Israel, gjør det lettere for antisemitter å rekruttere. Særlig fordi Israel selv gir inntrykk av at staten representerer alle verdens jøder.

Det automatiske svaret fra "venner" av Israel, er å beskyldte kritikerne for antisemittisme. Dette er et lettvtint forsøk på å unngå å ta stilling til innholdet i kritikken ved å mistenkeliggjøre kritikernes motiver. Men det er også farlig, for det kan svekke årvåkenheten mot virkelig antisemittisme.

Akademisk og kulturell boikott undergraver prinsippet om akademisk og kulturell frihet

Svar: Nei, det gjør den faktisk ikke. BDS-bevegelsen ønsker ikke å begrense israelske forskeres og kulturarbeideres rett til å si hva de vil, forske på hva de ønsker, eller skape den kunsten de selv vil. Boikotten retter seg heller ikke mot individer fra Israel. Den retter seg mot forsknings- og kultursamarbeid med israelske universiteter, forskningsinstitusjoner, kunst- og kulturinstitusjoner. Den rammer bare enkeltpersoner i den grad de opptrer på vegne av, eller som representanter for disse institusjonene.

Det boikotten gjør, er å markere motstand mot den israelske staten og dens okkupasjons- og apartheidpolitikk, også på det akademiske og kulturelle området.

Akademisk og kulturell frihet er viktige rettigheter å forsvare, men ikke hvis de går på bekostning av, går utover eller begrenser andres akademiske og kulturelle rettigheter.

Selv om israelske universitetsansatte og undervisningsinstitusjoner ikke har protestert mot okkupasjonen av Palestina og apartheidpolitikken, må det være bedre å fortsette å snakke med dem og bygge broer.

Svar: Ingen av dem som boikotter ønsker å slutte å snakke med israelske akademikere. Vi er alltid interesserte i samtale og diskusjon med israelske kolleger, og vi gjør det ved alle anledninger. Det vi ikke ønsker, er "business as usual". Vi ønsker ikke å la israelske akademikere og israelsk publikum fortsette å tro at de kan gjøre hva de vil i de okkuperte områdene, uten at verden reagerer. Det er Israels universiteter og motstanderne av boikott som forsøker å kneble kritikere.

Mange av de som er mest kritiske til sitt lands politikk er akademikere. Hvorfor skal vi angripe dem med boikott?

Svar: Det er sørgelig få israelske akademikere som protesterer åpent og tydelig mot den israelske regjeringens undertrykking og diskriminering. Ilan Pappé er en respektert historiker fra Haifa universitet som har uttalt seg klart mot okkupasjonen. Han har anslått tallet på dem som aktivt har motarbeidet Israels institusjonaliserte restriksjoner mot palestinsk utdanning og forskning til mindre enn 100. Så langt er det ikke vedtatt en eneste uttalelse fra en israelsk universitetsledelse til forsvar for palestinerne akademiske frihet. (Pappé 2017).⁵⁸ Det er kritisk debatt rundt disse spørsmålene i deler av israelsk presse, men foreløpig sørgelig lite å høre fra universitetene.

Hvorfor kan vi ikke nøye oss med å hjelpe palestinske universiteter?

Svar: Boikott-kampanjen handler ikke bare om de palestinske universitetene. Den er også en reaksjon på de mange bruddene på menneskerettigheter og folkerett som blir begått av Israels

⁵⁸ Ilan Pappé: Ten Myths about Israel. Verso 2017.

regjering, særlig i de okkuperte områdene. Uansett er det ikke spørsmål om å hjelpe de palestinske universitetene *eller* boikotte de israelske. Vi må gjøre begge deler.

Konflikten mellom Palestina og Israel er altfor kompleks til å tenke svart-hvitt som boikott innebærer.

Svar: Konflikten handler ikke om likeverdige parter, men om okkupert og okkupant. Styrkeforholdet er for ulikt til at det kan føres en virkelig dialog. En norsk dialog med Israel som ikke tar opp situasjonen for palestinerne og ikke sanksjonerer forbrytelsene mot dem, normaliserer okkupasjonen og støtter okkupanten.

Boikott skaper avstand, den hindrer dialog og samarbeid for å løse konflikten.

«Boikott skaper avstand, og Regjeringen tror i stedet på dialog og samarbeid for å skape tillit som en forutsetning for å løse konflikten mellom israelere og palestinere» (Stortingsprop 1 S, 2017 – 2018)⁵⁹.

Svar: Dette er et av de vanligste argumentene mot boikott av Israel. Boikott defineres utelukkende som et middel til å så hat og splid, i motsetning til dialog som er fredsskapende. Argumentet er basert på en misforstått oppfatning av hva boikott er og hvordan konflikten kan løses.

Boikotten eksisterer fordi dialog ikke strekker til i en situasjon med en asymmetrisk maktbalanse. Gjensidig anerkjennelse og palestinsk selvstyre var hovedpunktene i Oslo-avtalen som ble signert i 1993. Intensjonen var en «tostatsløsning» - at Israel og Palestina på sikt skulle bli to selvstendige land. Mer enn 25 år med "dialog" etter Oslo-avtalen, har i stedet blitt brukt til å intensivere koloniseringen av palestinske områder.

Boikott og dialog utelukker ikke hverandre. Dialog og engasjement blir ofte presentert som alternativer til boikott. Da forutsetter man i praksis at partene er likeverdige. Dermed bidrar dialog til normalisering av status quo og hindrer kampen mot urettferdighet. Boikott kan derimot bidra til en reell dialog, der også Israels okkupasjon og undertrykking av palestinerne er et tema. Kampanjer som oppfordrer til boikott bidrar til diskusjon og meningsutveksling, bevisstgjøring og en mer opplyst offentlighet.

Både tilhengere og motstandere av boikott er enige om at Israels universiteter er viktige og innflytelsesrike institusjoner. Dersom universitetene hadde støttet palestinske rettigheter, gått i streik for å få slutt på okkupasjon og diskriminering, og protestert på palestinerne akademiske ufrihet, ville dette hatt stor innflytelse på Israels politikk. I virkeligheten er det slik at protester mot Israels forbrytelser eller støtte til palestinerne er nærmest fraværende, og at universitetene aktivt bidrar til Israels okkupasjonspolitikk og diskriminering av palestinere.

Mens Israels forsvarere vrir sine hender over en kansellert konferanseinvitasjon, begraver palestinske akademikere kolleger og studenter som er drept av israelske våpen utviklet ved universitetene. Svaret på dette er boikott fordi boikotten gjør status quo mer belastende for israelske akademiske institusjoner. Boikott kan legge press på og motivere israelske akademikere til å kreve politisk endring. Slik kan det skapes forhold der sann akademisk frihet nytes av alle akademikere i Palestina og Israel, uavhengig av religion og etnisitet. (Fra artikkel av Ben Whyte i [Middle East Monitor 6.11.2015](#): Dialogue vs. BDS? Responding to arguments against an academic boycott of Israel).

⁵⁹ St.prp.nr 1, 2017 – Statsbudsjettet 2017, side 187:

https://www.regjeringen.no/contentassets/c108d9f738814286b2a775e370325c08/no/pdfs/prp201720180001_udddpdfs.pdf

Del 8 Kilder og ressurser

Bakgrunns litteratur

- Butenschøn, Nils: Midtøsten. Imperiefall, statsutvikling, kriger. Universitetsforlaget 2008.
- Butenschøn, Nils: Drømmen om Israel. Historiske og ideologiske forutsetninger for staten Israel. Universitetsforlaget 1984.
- Farlige forbindelser II, Norske bånd til den israelske okkupasjonen. Fagforbundet og Norsk folkehjelp 2015.
- Lysetøl, Peder Martin: Israel. Bak muren av myter og propaganda. Forlaget Manifest 2016.
- Lysetøl, Peder Martin: Palestinerne. Historie og frigjøringskamp. Tidsskriftet Rødt 2009.
- Natan, Susan: Et annet Israel. Ordfront 2007. Originalen er på engelsk:
- Natan, Susan: The other side of Israel. My journey across the Jewish-Arab Divide. Harper Perennial 2006
- Pappe, Ilan: Out of the frame. The struggle for academic freedom in Israel. Pluto Press 2010.
- Pappe, Ilan: Ti myter om Israel. Solum, 2018.
- Said, Edward: From Oslo to Iraq. New York. Pantheon Books 2004.
- The Case for Sanctions against Israel. Ed. Andrea Lim. Verso 2012.
- Tveit, Odd Karsten: Nederlaget. Cappelen 1985.
- Tveit, Odd Karsten: Krig & diplomati. Oslo-Jerusalem 1978 – 96. Aschehoug 2005.
- Waage, Hilde Henriksen: Konflikt og stormaktspolitikk i Midtøsten. Cappelen Damm Akademisk 2013.
- Wold, Sidsel: Landet som lovet alt: Min israelske reise. Spartacus 2015.

Kilder på nett

SECOND CLASS Discrimination Against Palestinian Arab Children in Israel's Schools, Human Rights Watch 2001 <https://www.hrw.org/reports/2001/israel2/>

Hvorfor skal vi boikotte Israels universiteter og kulturinstitusjoner. Kampanjen for akademisk og kulturell boikott av Israel 2008. Red. Ebba Wergeland. 36 sider.

http://palestinakomiteen.no/wp-content/uploads/2012/02/Hefte_2009-Hvorfor_skal_vi_boikotte_israelske_universiteter_og_kulturinstitusjoner.pdf

Oppropet for akademisk og kulturell boikott 2010 <https://www.ipetitions.com/petition/akulbi/>

Rødt kort til Israel, Palestinakomiteen 2013, red. Ebba Wergeland. 40 sider

<http://palestinakomiteen.no/wp-content/uploads/2014/07/Fotballhefte-Mahmoud-Sarsak-og-palestinsk-fotball-2013-trykk2.pdf>

American Anthropological Association, rapport oktober 2015

<http://www.americananthro.org/ParticipateAndAdvocate/CommitteeDetail.aspx?ItemNumber=2247>

Palestinian Universities under Occupation. 2015. AURDIP <http://aurdip.fr/palestinian-universities-under.html?lang=fr>

Teatertankens underskriftskampanje, januar 2015: NATIONALTHEATRET, AVBRYT SAMARBEIDET MED ISRAELS NASJONALTEATER NÅ! <http://www.underskrift.no/vis/5192>

Nationaltheatret beklager: «The National Theatre of Norway's official apology for the cooperation with Habima». (YouTube 22.9.16). <https://www.youtube.com/watch?v=Bh8XajrrSVc>

AKULBIs opprop mot universitetssamarbeid med Israel om petroleumsteknologi, juni 2016 <http://www.ipetitions.com/petition/oppromot-norsk-israelsk-oljesamarbeid-i-akademia>

«Det israelske gasseventyret og Norge som den gode fe: Hvorfor Norge bør si nei til å støtte Israel med gassutvinning» av Peder Martin Lysestøl (pdf 16 sider). AKULBI og Palestinakomiteen 2016.
http://palestinakomiteen.no/wp-content/uploads/2016/09/Gasseventyret_net-1-1.pdf

The Case for the Cultural Boycott of Israel, Artists for Palestine UK 2013, 64 s
<https://artistsforpalestine.org.uk/publications/>

Rapporten Occupied Palestinian Territory: Humanitarian facts and figures, OCHA 2017, side 10.
https://www.ochaopt.org/sites/default/files/factsheet_booklet_final_21_12_2017.pdf

FN-sambandet: Sammenlign verdens land
<https://www.fn.no/Land/Sammenlign-land?country1=884&country2=253>

Brev til artister og organisasjoner - eksempler

Her er et utvalg som dekker litteratur, musikk og idrett. Vi har også tatt kontakt uformelt med flere artister.

Til styret i Norges Fotballforbund
ved/ Terje Svendsen

Bø i Telemark og Oslo, 03.05.17

Godtar NFF Israels brudd på FIFAs vedtekter?

FIFA-kongressen skal ta opp saken om Israels brudd på FIFAs vedtekter på kongressen 11.mai. Det handler om syv fotballklubber som spiller i Israels offisielle serie til tross for at de er lokalisert i de folkerettsstridige bosettingene på okkupert palestinsk område. Menneskerettighetsorganisasjoner som bl. a. Human Rights Watch har klart gitt uttrykk for sin bekymring og viser til at en slik praksis bryter med FIFAs vedtekter.

FNs spesialrådgiver for idrett, utvikling og fred, Wilfried Lemke, ber FIFA i brev av oktober 2016 om å løse saken i tråd med FIFAs vedtekter og FNs resolusjoner i sikkerhetsrådet. I resolusjon 2334 gjentok FNs sikkerhetsråd i desember 2016 at opprettelse av israelske bosettinger på okkupert område har ingen legitimitet og forstås som et åpenbart brudd på internasjonal lov (folkeretten).

FIFA og NFF har selv en juridisk forpliktelse til ikke å bidra til slike brudd. Utviklingen av FIFAs egen menneskerettighetspolitikk har dannet en viktig del av organisasjonens fundament. Vedtektene §3 sier at «FIFA er forpliktet til å respektere alle internasjonale anerkjente menneskerettigheter og skal tilstrebe å beskytte disse rettighetene». Vedtektene sier videre at "Medlemmer og deres klubber kan ikke spille på et annet medlems territorium uten godkjenning fra sistnevnte". Det palestinske fotballforbundet har bedt FIFA påse at deres rettigheter som nasjonalt medlem respekteres og at praksisen til det israelske forbundet må avvises som illegitim.

Vi regner derfor med at FIFA vil stå ved sine hederlige målsetninger i praksis. Men vi vet også godt hvordan mektige politiske aktører forsøker å dempe eller avvise vedtektbaserte krav om rettferdighet. Det vil derfor være tragisk for FIFAs omdømme om egne prinsipper faller ved første anledning, og på samme måte trist om ikke NFF vurderer saken i lys av sitt eget omdømme når det gjelder å verne om svake parters vedtektsfestete rett.

Vi oppfordrer NFF, som medlem av FIFA, å bidra til at det israelske fotballforbundet ikke lenger kan inkludere de syv klubbene i den israelske serien. I fall klubber fra de ulovlige bosettingene får spille,

finnes ikke noe alternativ til å suspendere Israel fra FIFA.

Vil NFF forholde seg nøytralt? Det er alltid det enkleste, men samtidig et håndslag til Israels brudd på folkeretten. Det er slett ikke nøytralt. Det er å vise feighet i en internasjonal sak av stor symbolsk og praktisk betydning. Er menneskerettigheter noe avleggs for NFF? Vil Norges Fotballforbund forsvare folkeretten og FIFAs vedtekter, eller støtte dem som bryter disse?

Gerd von der Lippe og Øystein Grønning

Åpent brev til bandet RADIOHEAD før planlagt konsert i Tele Aviv i juli 2017.⁶⁰ Konserten ble holdt og Thom Yorke gikk aktivt ut mot boikotten.

London, April 24th 2017

Dear Thom Yorke, Jonny Greenwood, Colin Greenwood, Ed O'Brien and Philip Selway,

You're listed to play Tel Aviv in July this year.

We'd like to ask you to think again – because by playing in Israel you'll be playing in a state where, UN rapporteurs say, 'a system of apartheid has been imposed on the Palestinian people'.

We understand you've been approached already by Palestinian campaigners. They've asked you to respect their call for a cultural boycott of Israel, and you've turned them down. Since Radiohead campaigns for freedom for the Tibetans, we're wondering why you'd turn down a request to stand up for another people under foreign occupation. And since Radiohead fronted a gig for the 50th anniversary of the Universal Declaration of Human Rights, we're wondering why you'd ignore a call to stand against the denial of those rights when it comes to the Palestinians.

Radiohead once issued a statement saying: 'Without the work of organisations like Amnesty International, the Universal Declaration would be mere rhetoric'. You've clearly read Amnesty's reports, so you'll know that Israel denies freedom to the Palestinians under occupation, who can't live where they want, can't travel as they please, who get detained (and often tortured) without charge or trial, and can't even use Facebook without surveillance, censorship and arrest. In asking you not to perform in Israel, Palestinians have appealed to you to take one small step to help pressure Israel to end its violation of basic rights and international law. Surely if making a stand against the politics of division, of discrimination and of hate means anything at all, it means standing against it everywhere – and that has to include what happens to Palestinians every day. Otherwise the rest is, to use your words, 'mere rhetoric'.

You may think that sharing the bill with Israeli musicians Dudu Tassa & the Kuwaitis, who play Jewish-Arabic music, will make everything OK. It won't, any more than 'mixed' performances in South Africa brought closer the end of the apartheid regime. Please do what artists did in South Africa's era of oppression: stay away, until apartheid is over.

Yours,

Tunde Adebimpe, musician, TV on the Radio
Conrad Atkinson, artist
Richard Barrett, composer
David Calder, actor
Julie Christie, actor

Selma Dabbagh, writer
William Dalrymple, historian, writer and
broadcaster
April De Angelis, playwright
Shane Dempsey, theatre director

⁶⁰ <https://artistsforpalestine.org.uk/2017/04/23/an-open-letter-to-radiohead/>

Laurence Dreyfus, musician and director,
Phantasm Viol Consort
Geoff Dyer, writer
Eve Ensler, playwright
Bella Freud, fashion designer
Douglas Hart, musician and director
Charles Hayward, musician
Remi Kanazi, performance poet
Peter Kennard, artist
Peter Kosminsky, writer/director/producer
Hari Kunzru, writer
Paul Laverty, screenwriter
Mike Leigh, writer/director
Ken Loach, director
Lowkey, musician
Miriam Margolyes, actor
Kika Markham, actor
Elli Medeiros, musician
Pauline Melville, writer and actor
Roger Michell, director
China Miéville, writer

Thurston Moore, musician
Maxine Peake, actor
Dave Randall, musician
Ian Rickson, director
Michael Rosen, writer and broadcaster
Alexei Sayle, comedian and writer
James Schamus, screenwriter, director and
producer
Nick Seymour, musician, Crowded House
Adrian Sherwood, record producer
Juliet Stevenson, actor
Ricky Tomlinson, actor
Desmond Tutu, Archbishop Emeritus of Cape
Town, South Africa
Alice Walker, writer
Harriet Walter, actor
Roger Waters, musician
Susan Wooldridge, actor and author
Robert Wyatt, musician
Young Fathers, musicians

Statements by Thurston Moore, Robert Wyatt, Ken Loach, Peter Kosminsky: Se

<https://artistsforpalestine.org.uk/2017/04/23/an-open-letter-to-radiohead/>

ÅPENT BREV

Til Karl Ove Knausgård

Oslo, 16. oktober 2017

Det gjelder å samle viljen til forandring. Det gjelder å ikke se ned.

Takk for din flotte appell under den store Vendepunkt-demonstrasjonen til Klimaaksjonen 2. september i Oslo! Med få ord oppsummerte du det eneste som kan forandre verden og oss. «Det gjelder å samle viljen til forandring – viljen i meg, i deg og i oss alle. Det gjelder å ikke se ned når de vanskelige spørsmålene dukker opp.»

Vi tror du rører ved noe grunnleggende i måten å se verden på i appellen du holdt, derfor tar vi deg på ordet.

-Jeg er tilhenger av kulturelle møter mellom mennesker. Mens kulturen fokuserer på det komplekse og sammensatte, vil politikken ha det enkelt, så du tidligere i år etter å ha mottatt Israels litterære pris «Jerusalem Prize for the Freedom of the Individual in Society».

I appellen sa du:

«Verden er enkel og forutsigbar.
Gjør vi det ene, skjer det andre»

Israel bruker kunst til å dekke over militærmakt og okkupasjon. Jerusalem Prize dekker over folkerettsbrudd og det som en FN-rapport i år karakteriserer som apartheid. Prisen dekker over palestinerne's ødelagte liv og framtid.

I appellen sa du:

«Verden er enkel og forutsigbar,
men virkeligheten er det ikke».

Det palestinske sivilsamfunnet ber oss boikotte Israels kulturoffensiv. Det er den eneste virksomme motstandsformen de ennå kan bruke. De velger ikke-vold mot Israels vold.

Ved å si nei til Jerusalem Prize velger du palestinerne framfor Israel og ikke omvendt, de okkuperte framfor okkupasjonsmakten, ikke omvendt, menneskerettigheter framfor folkerettsbrudd, ikke omvendt. Du bidrar til å få slutt på okkupasjon og kolonisering, ikke omvendt.

I mer enn tjue år etter Osloavtalen har dialogen tjent til å styrke okkupasjonen, koloniseringen, fordrivelsen. Israel har skamløst utnyttet vår naivitet og vår innbitte tro på "dialog". Nå gjenstår bare boikott som en forståelig dialogform.

I appellen sa du:

«Jeg vil ikke konfronteres med det forferdelige, jeg later som det ikke finnes, jeg ser ned. Hvorfor gjør jeg det? Jeg ser ned fordi jeg føler meg maktesløs».

Karl Ove Knausgård, er du virkelig maktesløs?

– Jeg er en sterk motstander av kulturell boikott, uten at jeg dermed nødvendigvis støtter staten Israel, så du også i intervjuet etter Jerusalem Prize.

Å støtte palestinerne's bønn om boikott er ikke til hinder for dialog, verken med israelere eller palestinerne. Kulturboikotten gjelder staten Israels institusjoner og de offisielle utslagene. Boikotten gjelder ikke enkeltpersoner. Tvert imot oppfordrer vi til å samarbeide med og støtte organisasjoner

og enkeltpersoner i Israel, inkludert forskere, studenter, kunstnere og kulturarbeidere som vender seg mot okkupasjon, apartheidpolitikk og menneskerettsbrudd.

I appellen sa du: «Systemet er oss. Samfunnet er du og jeg. Makten er vår.»

Kunne du tenke deg å returnere Jerusalem Prize for the Freedom of the Individual in Society?

Øystein Grønning og Kirsti Aarseth

AKULBI - Akademisk og kulturell boikott av staten Israel – akulbi.no

Oversiktskart

Palestinsk-kontrollert land i 1946, FN's delingsplan i 1947 der Jerusalem administreres av FN, okkupasjonen i 1967 og situasjonen i dag. Kilde: <http://ifamericaknew.org/images/FourMaps2.png>

Flere kart finnes her:

B'Tselem <https://www.btselem.org/maps> <https://www.btselem.org/map>

United Nations office for the Coordination of Humanitarian Affairs in the occupied Palestinian Territory (OCHA), <https://www.ochaopt.org/maps>

Rapporten Occupied Palestinian Territory: Humanitarian facts and figures, OCHA 2017, https://www.ochaopt.org/sites/default/files/factsheet_booklet_final_21_12_2017.pdf

Se også kart nedenfor.

Gaza, Vestbredden og Jerusalem (annektert). Kilde: OCHA 2017, side 2.

Fakta på bakken

Israel

Israel har 8,3 millioner innbyggere og et totalareal på 22 079 km², et areal 3,67 ganger større enn okkupert Palestina. Den jødiske befolkningen utgjør ca. 75 %, palestinerne 20 % og andre 5 %.

Den jødiske befolkningen ble mer enn tidoblet under britisk kontroll, fra rundt 56 000 i 1917 til ca. 650 000 i 1948. Jødene utgjorde da omtrent 1/3 av Palestinas samlede befolkning.⁶¹

Okkuperte Palestina

5,17 millioner palestinere bor på til sammen 6 090 km².

Vestbredden: 2 970 000 bor på 5 655 km²

Gazastrifen: 1 880 000 bor på 365 km²

Øst-Jerusalem (annektert): 320 000 bor på 70 km²

⁶¹ FN-sambandet: Sammenlign verdens land

<https://www.fn.no/Land/Sammenlign-land?country1=884&country2=253>

Israelske kolonier

Det bor nesten 600 000 bosettere på Vestbredden og 212 000 i Øst-Jerusalem, fordelt på 250 kolonier og utposter (uregistrerte kolonier).⁶²

Beslagleggelsen av land for å etablere og utvide koloniene har fratatt palestinerne eiendom og jord for å kunne opprettholde levebrødet. På noen områder har dette også påvirket palestinerne tilgang til vannkilder som brukes til husholdning, vanning og husdyr. Tapet av land og vannressurser har økt behovet for humanitær bistand.

Mange av restriksjonene som hindrer fri ferdsel for palestinerne, er innført for å beskytte israelske kolonier. Israel rettferdiggjør også byggingen av muren på palestinsk land med at bosettingene ikke skal utsettes for angrep fra palestinerne. Selv om koloniene er i strid med folkeretten, fortsetter utbyggingen både på Vestbredden og i Øst-Jerusalem.

Flyktninger

I 2015 hadde UNRWA (The United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees) registrert 5 493 115 flyktninger i Midtøsten. De fordelte seg slik:⁶³

- Vestbredden: 925 191
- Gazastripen: 1 328 351
- Libanon: 488 213
- Syria: 2 187 286

Nær 44 % av den palestinske befolkningen er flyktninger og 50% av dem er under 18 år. På verdensbasis er det 12,1 millioner flyktninger.

Muren

I 2002 besluttet israelske myndigheter å bygge muren. I 2004 uttalte Den internasjonale domstolen i Haag at byggingen av muren er brudd på FN-pakten, Haagkonvensjonen og Den fjerde Genèvekonvensjonen.⁶⁴

Omlag 85 % av den 712 kilometer lange muren går inn i Vestbredden i stedet for langs "Green Line", dvs. grensen mot Jordan fra 1949. Muren skiller palestinerne fra palestinerne, har redusert levebrødet til tusenvis av palestinske bønder og svekket tilgangen til andre arbeidsplasser og viktige tjenester, som ambulanser og brannvesen. Når muren er ferdigbygget, må de fleste palestinske bøndene skaffe seg spesielle tillatelser for å få tilgang til jorda si.⁶⁵

Riving og konfiskering av eiendom

Som kollektiv straff er husriving et av de mest ekstreme tiltakene som Israel har iverksatt siden okkupasjonen i 1967. Hundrevis av hus er revet og tusenvis av palestinerne er blitt hjemløse.

Israels plan- og byggepolitikk på tar sikte på å hindre palestinsk utvikling og å drive ut palestinerne av landet. Husødeleggelse er en administrativ prosedyre. Det utføres uten rettergang og uten krav om å fremlegge bevis, i henhold til regel 119 i British Emergency Defense Regulations fra 1945. Etter at nedrivningsordren er levert, har familien 48 timer til å appellere til militærkommandøren.⁶⁶

⁶² Halvårsrapport juli 2017 utgitt av Den norske ambassaden i Tel Aviv.

⁶³ UNRWA: Palestine refugees <https://www.unrwa.org/palestine-refugees>

⁶⁴ B'Tselem: The separation barrier. 11.11.17. https://www.btselem.org/separation_barrier

⁶⁵ Rapporten Occupied Palestinian Territory: Humanitarian facts and figures, OCHA 2017, side 10. https://www.ochaopt.org/sites/default/files/factsheet_booklet_final_21_12_2017.pdf

⁶⁶ Planning policy in the West Bank, B'Tselem 11.11.17 https://www.btselem.org/planning_and_building

I 2016 var det over 12 500 rivningsordrer på palestinsk eiendom i område C. Mer enn 70 % av lokalsamfunnene er ikke koblet til vannverk og er avhengig av tankvann til store kostnader. 46 palestinske beduinsamfunn som huser 8 000 palestinere, de fleste flyktninger, har fått flytteordre fra de israelske myndighetene. Nesten 30% av C-området er utpekt til skytesoner for israelsk militær trening, der adgang er forbudt. Disse områdene er hjem for over 6 200 palestinere som står i fare for å bli kastet ut.⁶⁷

Drap, arrestasjoner, fengsling og bruk av administrativ forvaring

Mellom 750 000 – 800 000 palestinske menn, kvinner og barn har vært arrestert siden 1967.⁶⁸ Barn helt ned til 10-års alderen har vært rettsforfulgt i israelske militærdomstoler. Omtrent 800 – 1 000 barn blir arrestert hvert år og fengsles som oftest på grunn av steinkasting. Omtrent halvparten av alle internerte barn blir arrestert om natten og rapporterer seinere om fysiske og psykiske overgrep under arrestasjon, overføring og forhør. Omtrent 50 % av de palestinske barna blir holdt i fengsler i Israel i strid med artikkel 76 i den fjerde Genève-konvensjonen.

Statistikk per 31. desember 2017 (OCHA 2017, side 16):

- 6 154 politiske fanger sitter i israelske fengsler
- 453 er arrestert uten lov og dom
- 59 av disse er kvinner
- 311 av disse er barn og ungdom

Vold fra bosetterne og andre israelske sivile mot palestinere har lenge vært en del av dagliglivet under okkupasjonen på Vestbredden. Disse handlingene omfatter alt fra blokkering av veier, kasting av stein på biler og hus, raiding av landsbyer og jordbruksmark, brenning av jord og olivenlunder og ødeleggelse av avlinger og eiendom, til fysiske angrep, kasting av Molotov-cocktailer eller ildspåsettelse.⁶⁹

Kontrollposter, veisperringer og andre bevegelsehindringer

Ved utgangen av 2016 var det 572 faste bevegelsehindringer: 44 permanent bemannede kontrollposter, 52 delvis bemannede kontrollposter og 376 veisperringer. Kontrollposter og gjerder dirigerer palestinere fra bosetterveiene til annenrangs og lengre veistrekninger. Over 400 kilometer av veiene på Vestbredden er forbeholdt israelske bosettere. I tillegg kommer militære veier og veier i bosettinger. Under henvisning til sikkerhet, er det forbudt eller svært begrenset mulighet til å bruke palestinske kjøretøyer der. Om lag 88 000 palestinere som bor i 23 landsbyer, blir tvunget til å bruke omkjøringer som er to til fem ganger lengre enn den direkte ruten for å komme til nærmeste by eller servicesenter. (OCHA 2017 side 10-11 med kart).

Beduiner

I 2017 stod 7 500 palestinske beduiner og gjeterer i 46 samfunn på Vestbredden som stod for å bli tvangsflyttet på grunn Israels sentraladministrasjon (ICA) planer for området. I 2014 offentliggjorde ICA planer for opprettelsen av en ny by nær Jeriko for å overføre noen av disse samfunnene. Samme år ødela eller konfiskerte ICA ca. 70 eiendommer i minst 10 av disse samfunnene. (OCHA 2017, s. 17-18 med kart).

⁶⁷ The Separation Barrier, B'Tselem 11.11.17 https://www.btselem.org/separation_barrier

⁶⁸ Military Court Watch, ANNUAL REPORT - 2016/17
[http://www.militarycourtwatch.org/files/server/MCW%20ANNUAL%20REPORT%20-%202016%20\(FINAL\)\(1\).pdf](http://www.militarycourtwatch.org/files/server/MCW%20ANNUAL%20REPORT%20-%202016%20(FINAL)(1).pdf)

⁶⁹ Increase in settler violence during the first half of 2017, OCHA 5.8.17
<https://www.ochaopt.org/content/increase-settler-violence-during-first-half-2017>

Øst-Jerusalem

Omlag 320 000 palestinere bor i Øst-Jerusalem. I tillegg kommer 212 000 israelske bosettere som bor i bosettinger som er bygd og utvidet siden 1967, i strid med folkeretten. Siden 1967 har over 14 500 palestinere fått botillatelsen i Jerusalem tilbakekalt av israelske myndigheter. Omtrent 4,5 millioner palestinere fra resten av okkupert, palestinsk territorium kan ikke komme inn i byen uten israelsk tillatelse, som er vanskelig å oppnå. De som får tillatelse kan bare bruke tre av de 13 kontrollpostene langs muren.

Tusenvis av palestinske innbyggere i Øst-Jerusalem er fysisk skilt fra bysentrum slik at de må krysse overfylte kontrollposter for å få rettmessig tilgang til helsetilbud, utdanning og andre tjenester. 35 % av jorda i Øst-Jerusalem er konfiskert for israelsk bosetting mens bare 13 % av Øst-Jerusalem er avsatt for palestinsk bygging. Minst en tredjedel av alle palestinske hjem i Øst-Jerusalem mangler israelsk byggetillatelse, som er vanskelig å oppnå. Det setter over 100 000 innbyggere i fare for å bli fordrevet. Siden 2000 har de israelske myndighetene revet rundt 1 400 hus og andre strukturer i Øst-Jerusalem. (OCHA 2017, s. 14-15).

Gazastripen

I juni 2007, etter at Hamas overtok kontrollen, iverksatte Israel en land-, sjø- og luftblokade av Gaza. I praksis betyr dette at over 1,8 millioner mennesker, halvparten av dem barn, er kollektivt straffet av Israel. Siden 2009 har Israel invadert og bombet Gazastripen tre ganger (desember 2008-januar 2009; i november 2012; og i juni-august 2014). Under krigen i 2014 ble over 2 200 drept og 10 000 skadd. 110 000 bygninger ble ødelagt eller skadet og over 100 000 ble gjort hjemløse.

Den humanitære situasjonen er katastrofal. FN har uttalt at Gazastripen vil være ulevelig innen 2020 med dagens utvikling. Sikkerhetsrådet har krevd at Israel må heve blokaden (resolusjon 1850). 38 % av søknadene om medisinsk behandling i Israel er avslått eller utsatt slik at pasientene mistet timen. Fiskere har kun tilgang til 40 % av fiskefeltene som ble tildelt for dette formålet i Oslo-avtalene. Restriksjoner på import av byggematerialer og mangel på finansiering har forsinket gjenoppbyggingen og reparasjon av ødelagte hus. Leveforholdene til tusenvis av familier øker behovet for humanitær innsats for å takle matmangel, vold og psykiske traumer. Om lag 225 000 barn har behov for psykososial støtte.

I 2017 var arbeidsledigheten 46,6 %, blant ungdom var ledigheten 64,9 % og for kvinner 71 %. 47 % av husholdningene lider av matmangel. 97 % av vannet er uegnet til konsum. Siden juni 2017 mottar husholdninger og tjenesteleverandører mellom fire og seks timer av strøm per dag. Mer enn 70 % av befolkningen mottar en form for internasjonal bistand der hoveddelen utgjør mathjelp. (OCHA 2017, side 4-9).

Naji Al-Ali: Handala, palestinsk flyktningebarn.

Mellom 1975 og 1987 skapte Al-Ali karikaturer som beskriver palestinske flyktnings nød. Handala er fortsatt et sterkt symbol på palestinernes kamp for rettferdighet og selvstyre.

<http://www.handala.org/handala>